

BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ
A UNIVERSITĂȚII DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI

Anatol MORARU

*Scriitor, critic literar,
profesor universitar*

Omagiu la 60 de ani

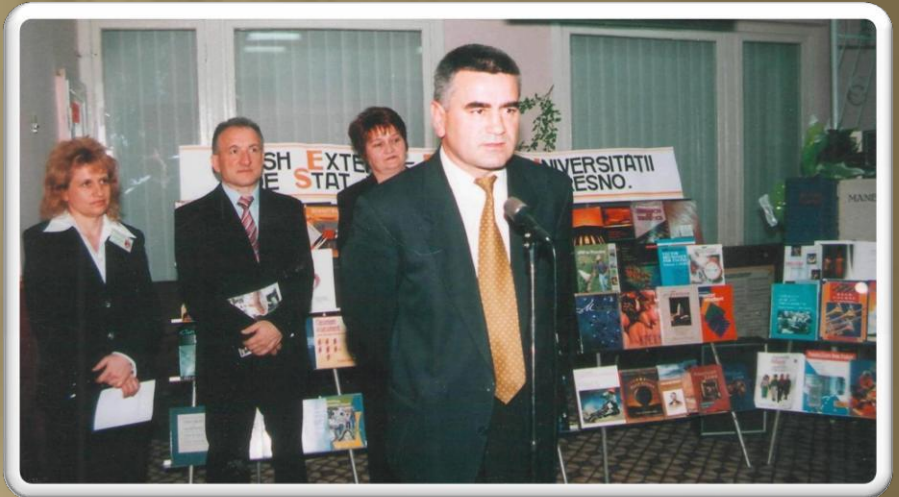
- **Anatol Moraru** s-a născut la 18 septembrie 1958 în satul Scumpia, raionul Fălești.
- 2018-prezent , redactor la portalul de știri nordnews.md
- 2013-prezentator , emisiuni culturale, Moldova I
- 2002 – prezent - lector superior pentru cursurile Istoria literaturii române (secolul XX); Istoria literaturii universale (Romantism, Realism, Naturalism); Literatura comparată.
- 1986-1989 – doctoratul la Institutul de Limbă și Literatură al Academiei de Științe din Republica Moldova (profilul Literatura română contemporană).
- 1980-1984 – Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți (Facultatea de Litere, specialitatea Limba și literatura română).
- 1965-1975 Școala medie din Scumpia.
- 1989-2002 - lector universitar la Catedra Limba și Literatura română.
- 2002-prezent, lector superior la Catedra Literatura Română și Universală.
- 2005 – 2010 - redactor șef al revistei CONFLUENȚE BIBLIOLOGICE.
- 2000 - 2004 – redactor șef al publicației periodice independente ACCENT PROVINCIAL.
- 1995 – prezent, redactor asociat al revistei SEMN.
- A efectuat stagii de documentare în România, SUA, Ungaria și Rusia.

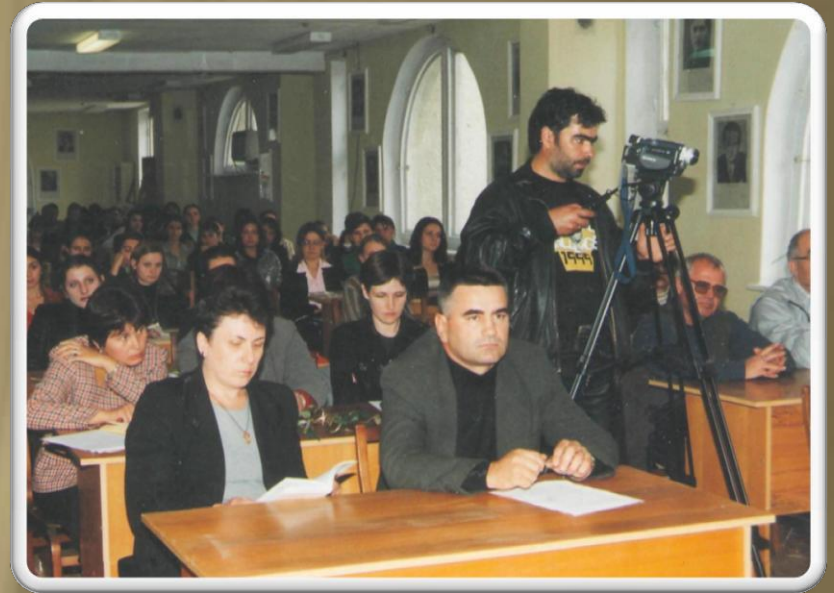
Membru al uniunilor de creație:

- Membru al Uniunii Scriitorilor din România, 2012.
- Membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova, 2004.

Premii:

- Premiul Uniunii Scriitorilor din Moldova pentru proza scurtă, 2018
- Premiul Salonului Internațional de Carte, Chișinău, 2014.
- Premiul Festivalului Internațional Lucian Blaga, ediția 2012, pentru întreaga activitate literară.
- Premiul Salonului Internațional de Carte, Chișinău, 2012.
- Premiul de debut Cartea de Top a Salonului internațional de carte, Chișinău, 2003.
- Premiul de debut al Uniunii Scriitorilor din Moldova, 2002.
- Premiul de debut al Fundației Culturale Române, 2002.
- Omul Săptămânii: Anatol Moraru, critic literar și prozator (ziarul *Timpul* on-line)-2012

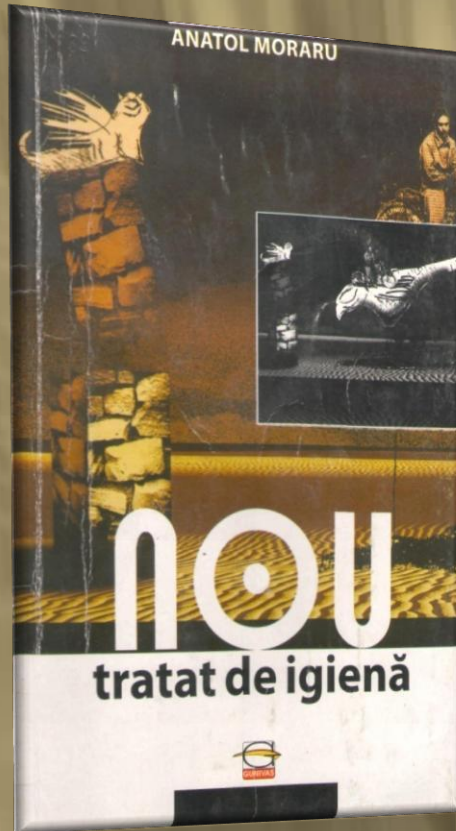

Autor a 80 de articole de critică literară, eseuri, studii, nuvele publicate în Basarabia, Semn, Contrafort, Limba română, Revista de lingvistică și știință literară, Literatura și arta, Lecturi filologice, Metaliteratura, Jurnal de Chișinău, Timpul, Stare de urgență, Dilema veche, Chronos, Hyperion, Convorbiri literare, Confluențe Bibliologice, New York Magazine.

OPERA LITERARĂ

ANATOL MORARU

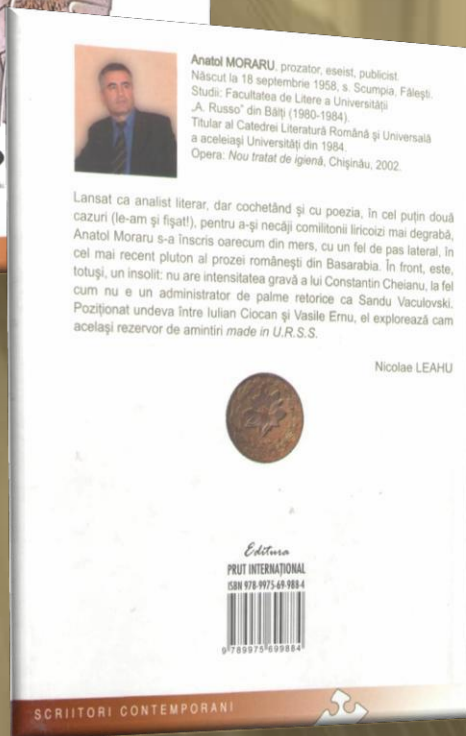
Născut la 18 septembrie 1958,
în s. Scumpia, jud. Bălți.
Absolvent al Facultății de Litere a Institutului
Pedagogic "Alec Russo" din Bălți (1984).
În prezent, titular al Catedrei "Literatura
română și universală" a Universității de Stat
"Alec Russo".
Redactor asociat la revista *Semn*.
Colaborează la revistele *Semn*, *Basarabia*,
Limba română, *Revista de lingvistică și știință
literară*, *Literatura și Arta*.

ISBN 9975-9622-9-7

9 789975 962292

Nou tratat de igienă (nuvele),
Editura „Gunivas”, 2002, distins
cu premiul de debut al Uniunii
Scriitorilor din Moldova, 2002 și
Premiul de debut Cartea de Top
a Salonului Internațional de
Carte, 2003.

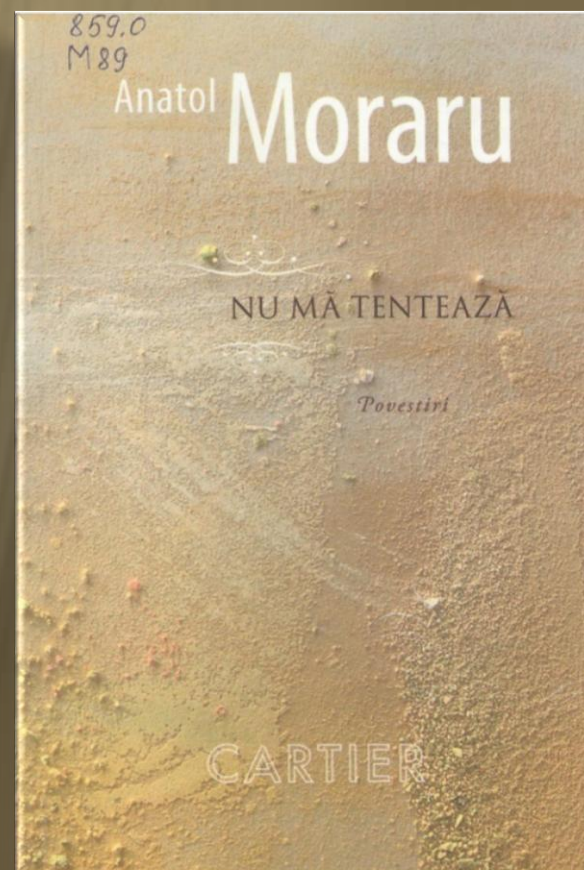

Romanele scrise în ultimele două decenii în Republica Moldova plasează în centrul atenției viața înainte și după perestroika gorbaciovistă. Cele mai multe dintre ele au un caracter memorialistic și autobiografic, retrospectând atmosfera dogmatică și sufocantă a comunismului. Romanul lui Anatol Moraru *Turnătorul de medalii* (Prut internațional, 2008) se înscrie în aceeași tendință de a reflecta opresiunea și lipsa de libertate în comunism, dar într-un cadru inedit în literatura de la noi, cel universitar.

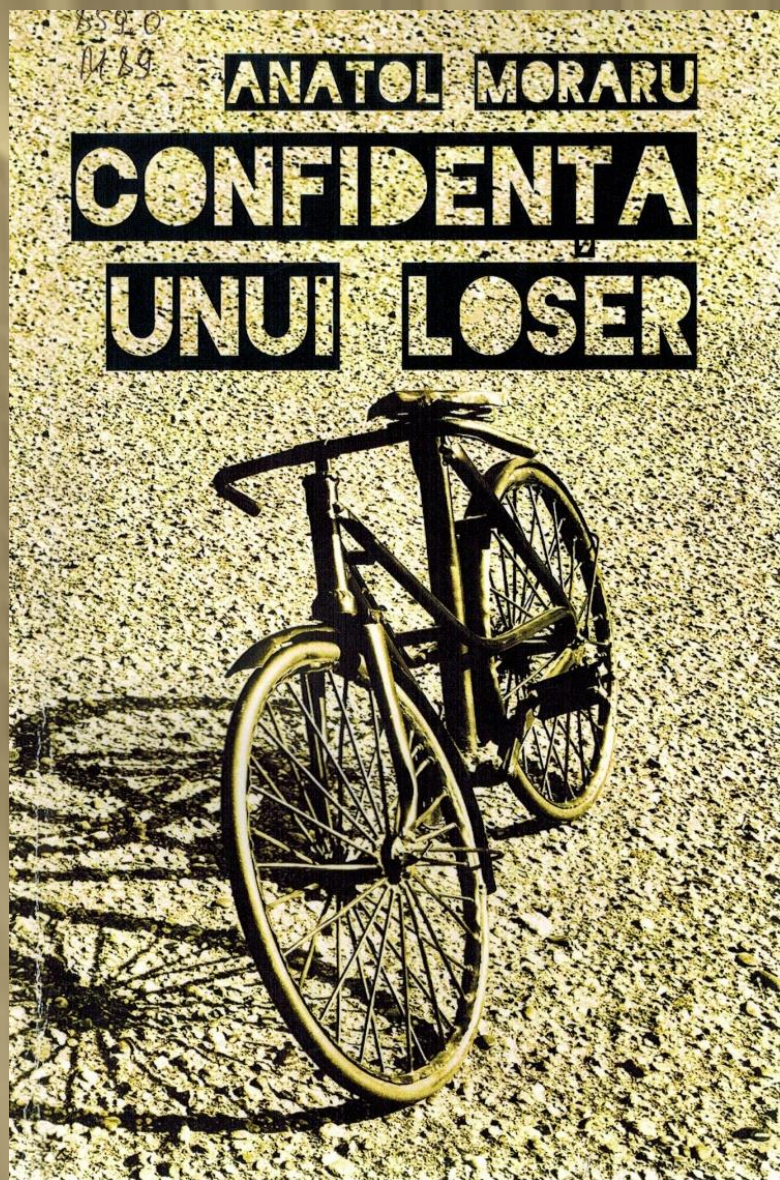
(CORCINSCHI, Nina. *Anatol Moraru : "medalii" în alb și negru*. In: *Revista ARGES*, 2011, noiemb.)

„(Nu) Mă tentează” este un titlu care te strigă de pe raft, te oprește din zburciul existențial și te pune față în față cu tine, cu realitatea de o complexitate exacerbată. Totodată, Anatol Moraru pare să anunțe că monstrul sacru al literaturii a murit, că modul superlativ e o imprudență, că metafora și literatura marilor clasici nu mai tentează.

(PILCHIN, Maria, „Nu mă tentează” de Anatol Moraru sau Cartea ca di(a)vertisment.
In: Timpul, 2012, mai)

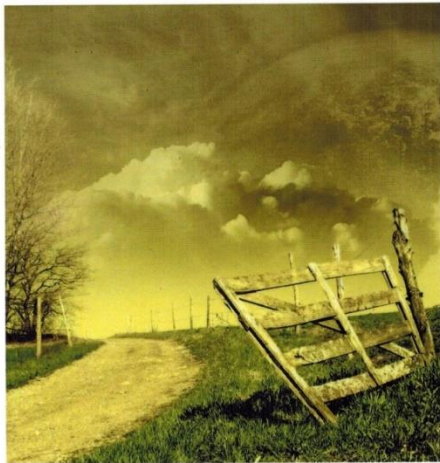
Premiul Salonului Internațional
de Carte, Chișinău, 2012

„La vârsta pe care o am, oamenii se bucură de roadele vredniciei lor, pe când eu nu prea am ce culege. Soția m-a părăsit, fata și băiatul nu mai comunică cu mine, cariera, v-am mai spus – laborant superior, toată averea mea – o căsuță bătrânească din lampaci, acoperită cu șindrilă. Și asta pentru că am plecat, fără să pretind, ca să rămână ea cu copiii în apartament. Parcă așa procedează adevărații bărbați, nu? Bine că mi-a dat frete-meu Mircea niște bani, ca să cumpăr zidirea asta de la fierarul Roda...Pe de altă parte, ca să fiu sincer, nu viața m-a frânt, ci eu am ratat-o și nu cred că mai este loc de vreun performance.

„Acum,când 85% din existența mea e o istorie, m-am gândit să pun totul pe hârtie, ca să rămână.”

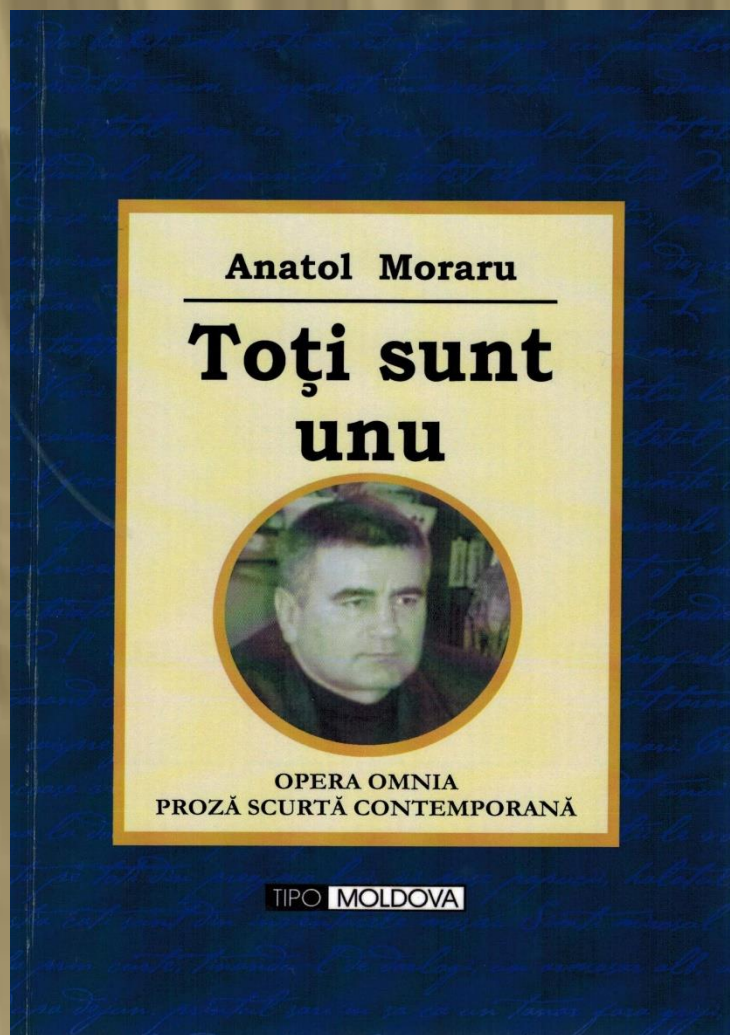
Anatol MORARU Punct de vedere

JUNIMEA

„Punct de vedere” este o carte de nuvele care transpun o sumă de experiențe existențiale, erotice, livrești, irigate copios de autobiografic și consumate cu predilecție în geografiile unui campus, ale unei urbe, ale unei țări dintre râuri etc. E o cronică polifonică a dramelor cotidianului a alterării esenței existenței, a crizei de valori și de comunicare, topită într-un discurs narativ fluent, iradiat de(auto)ironie și ludic, demn de reținut.

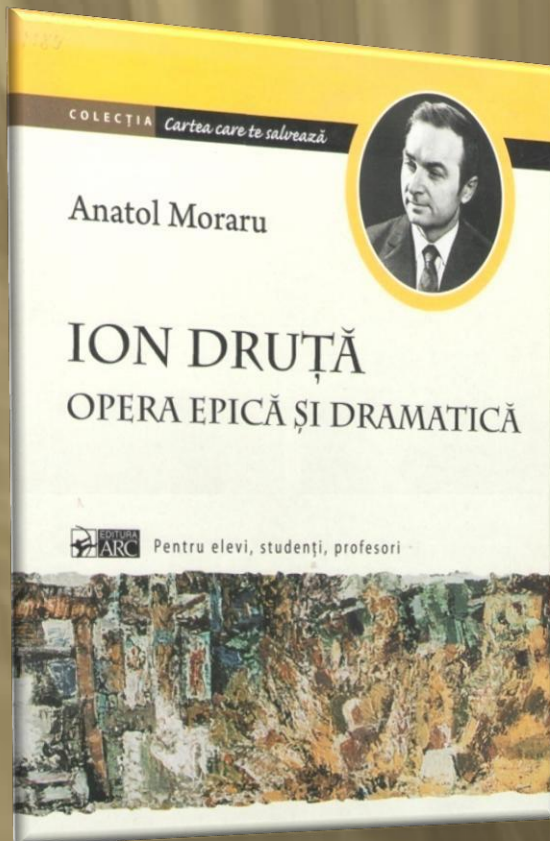
Maria ȘLEAHTIȚCHI

„Zilnic când le vorbești studenților despre literatură și creația literară, implicit vin și idei pentru a scrie texte despre viața de azi, deoarece metaforic vorbind – însăși viața este un laborator de creație, iar pentru a vorbi altora despre lumea din jur trebuie să o cunoști singur mai întâi”.

Anatol MORARU

<http://www.bibliocity.blogspot.com/2013/12/anatol-moraru-scriitorul-care-se.html>

Ion Druță este cu adevărat o personalitate a literaturii din țara noastră. Creația lui Druță este iubită și apreciată de cititorii de diferite vârste. Copiii citesc Povestea Furnicii și Balada celor cinci motănași, adolescenților le plac poveștile de dragoste din Frunze de dor, cei maturi meditează citind Povara bunătații noastre sau...Ultima lună de toamnă.

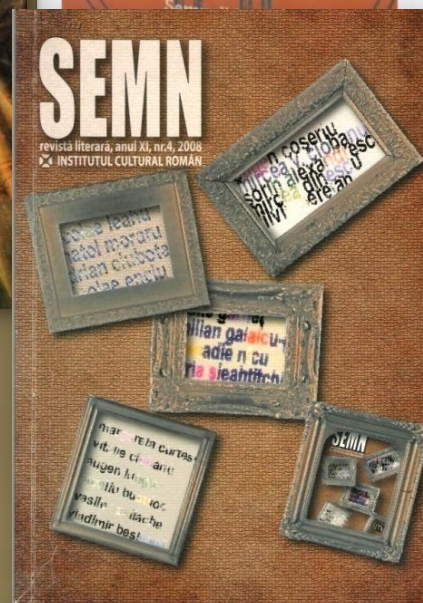
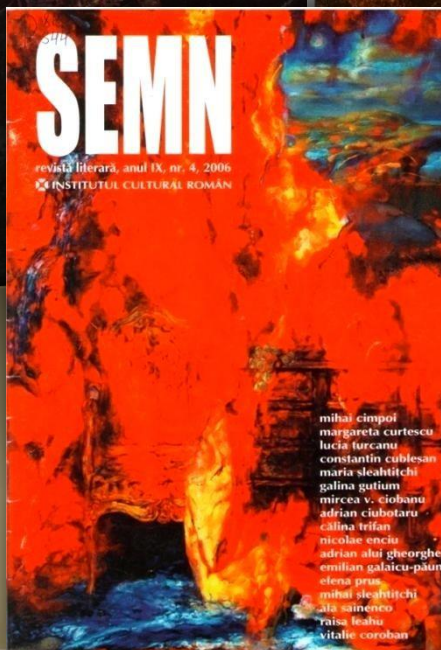
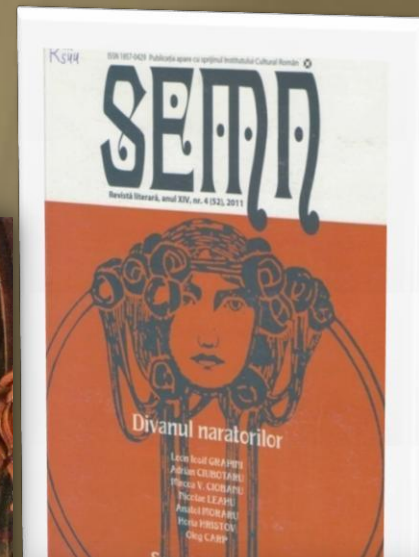
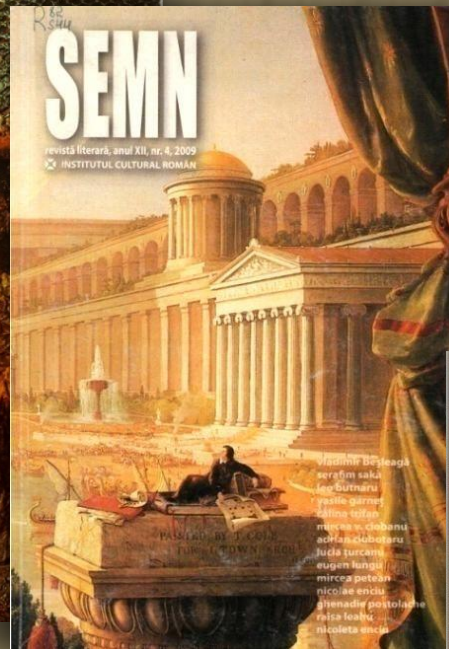
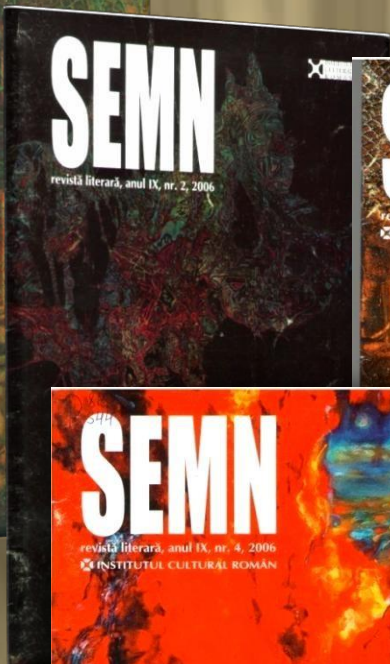
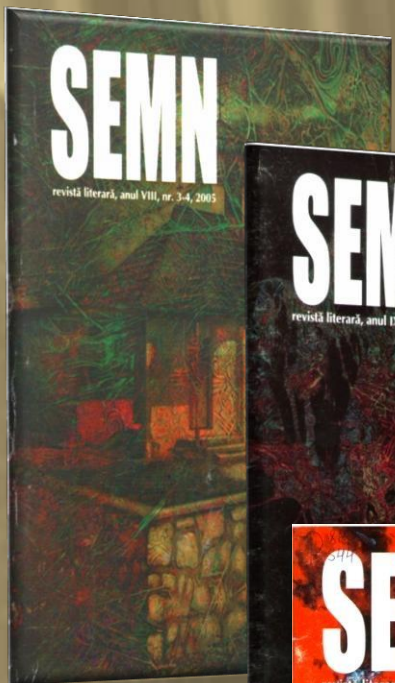
MORARU, Anatol. Ion Druță. Opera epică și dramatică. Chișinău, 2010

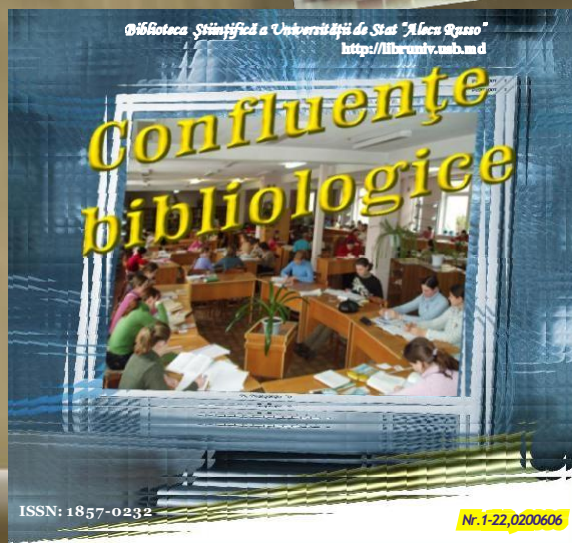
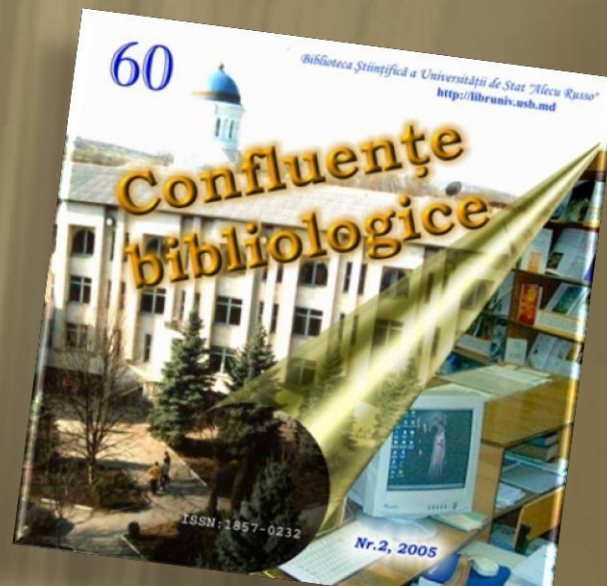
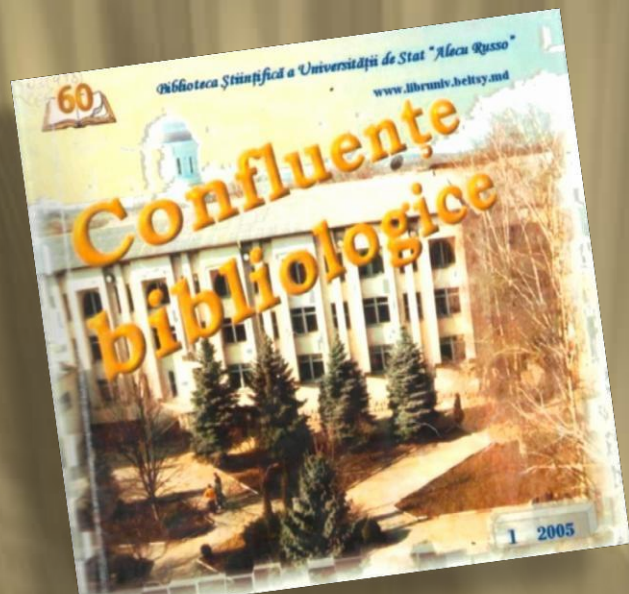
Dumitru Matcovschi se numără printre poeții care au preferat să cânte în exclusivitate frumusețile geografiei natale. Înțelegând foarte bine că patriotismul este unul din sentimentele fundamentale ale umanității, iar poezia cu tematica patriotică este și o formă de expresie estetică a identității naționale.

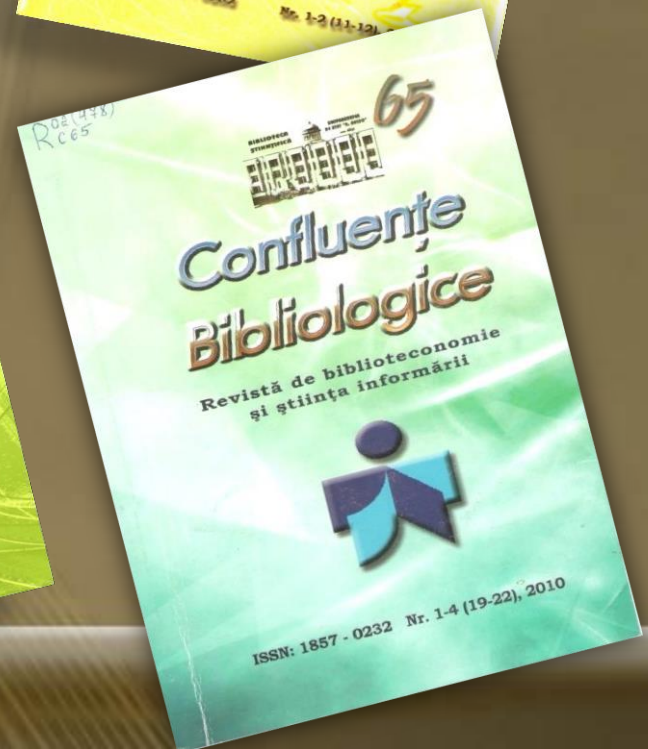
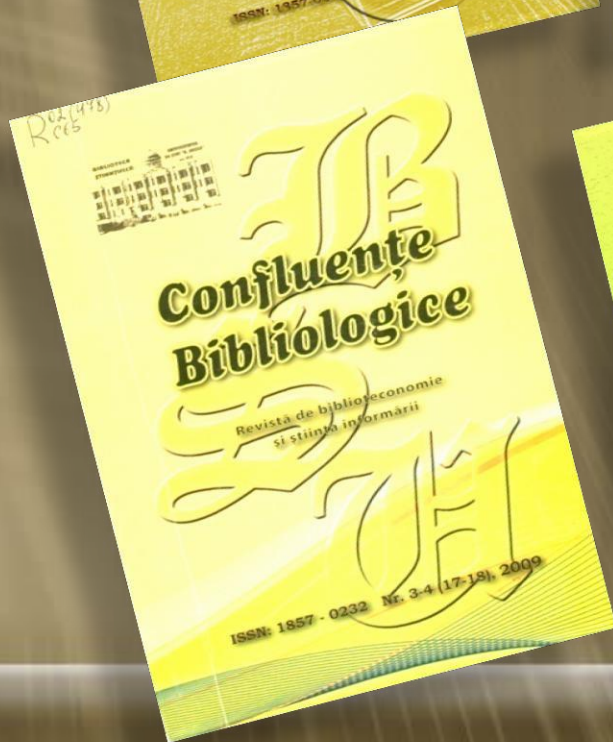
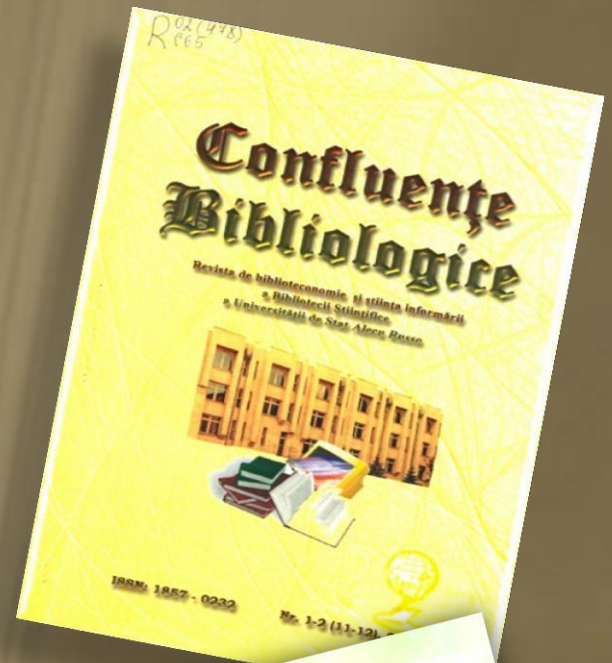
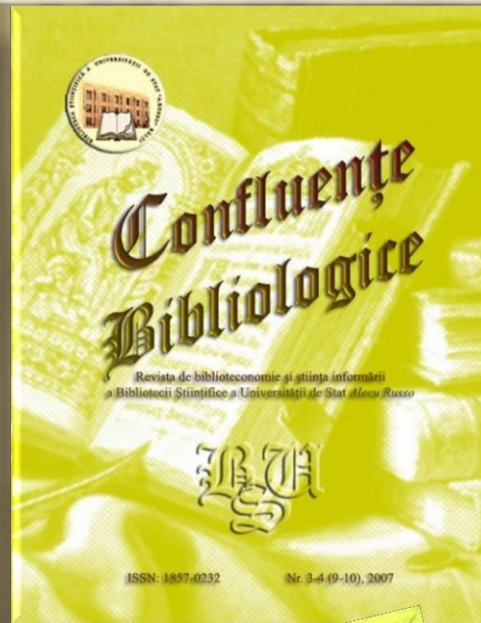
Moraru, Anatol. Dumitru Matcovschi. Opera lirică, epică și dramatică , Chișinău, 2014

Redactor asociat al revistei *SEMNA*

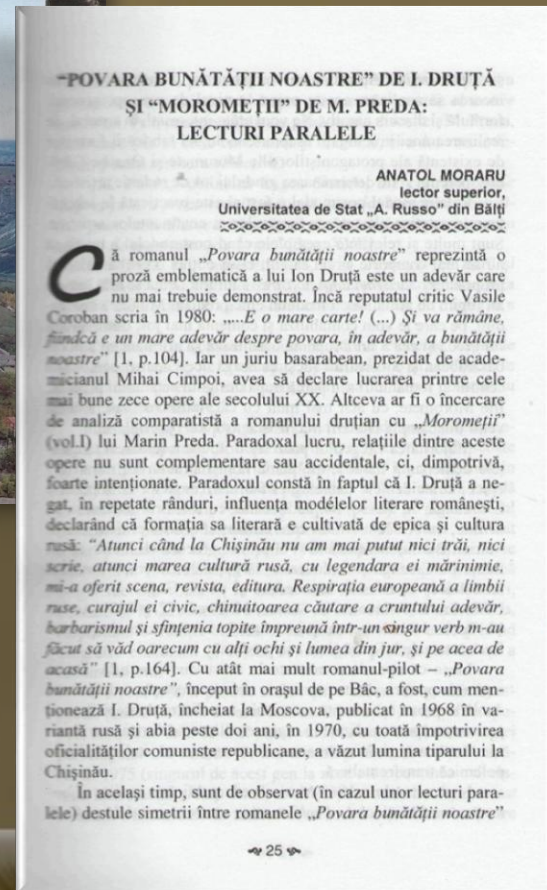
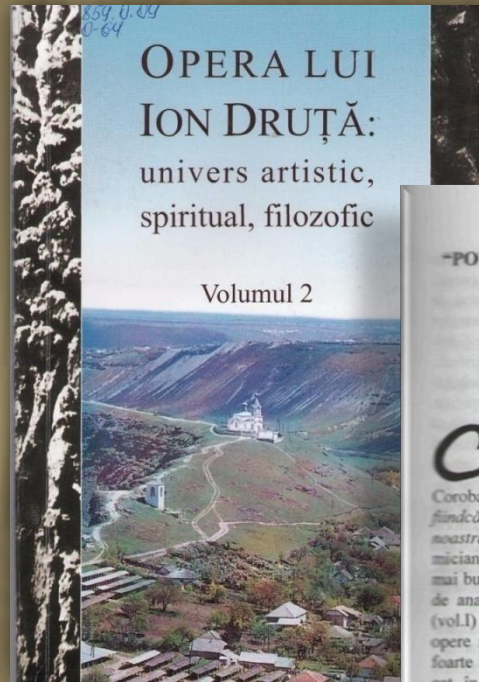

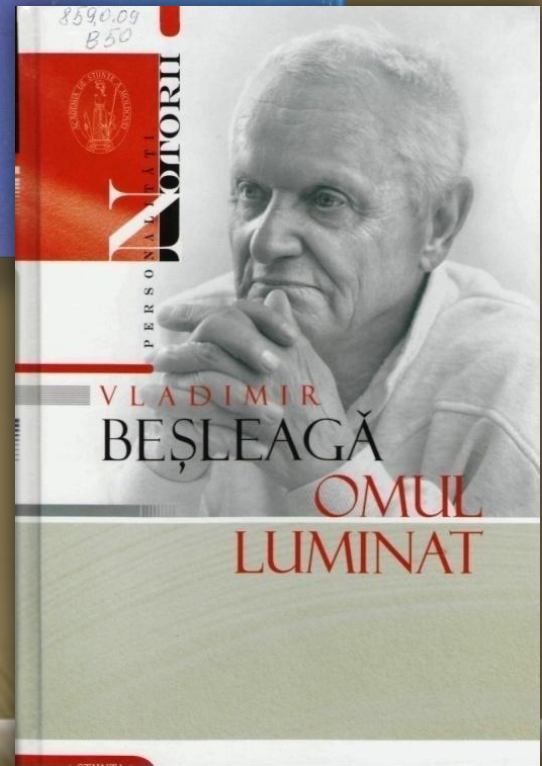
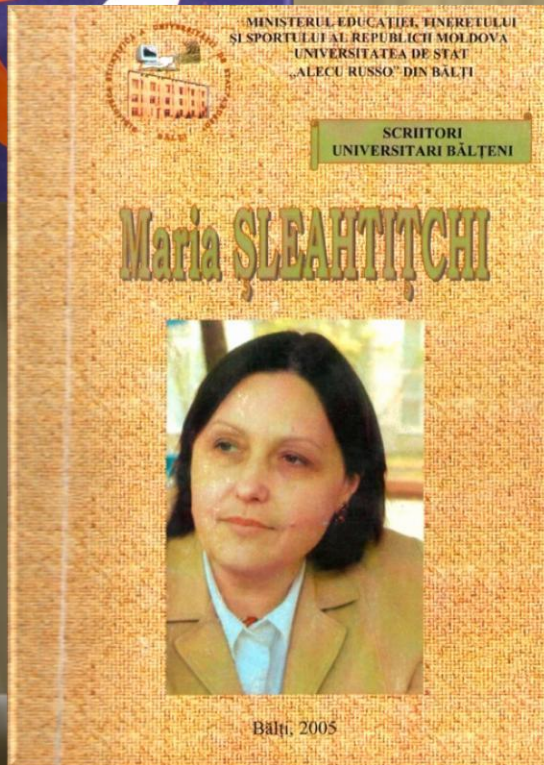
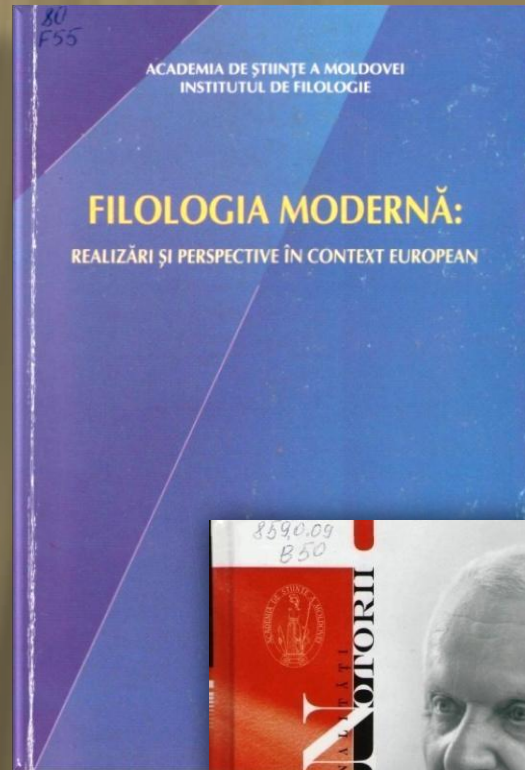
Redactor șef al revistei **CONFLUENȚE BIBLIOLOGICE**

PREZENȚE ÎN ANTOLOGII ȘI LUCRĂRI COLECTIVE

82.09
C 89

cofinanțat din Fondul Social European prin
 Planul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Investește în oameni!

STEFAN CEL MARE UNIVERSITY OF SUCEAVA

INTERNATIONAL CONFERENCE

**Critical discourse
 and linguistic variation.
 New investigation
 perspectives: receptions,
 analyses, openings**

First edition, Septembrie
Suceava, Romania

82.0
L 66

**LITERATURA ÎN TOTALITARISM
 ȘI POST-TOTALITARISM:
 TEORII, PRACTICI ȘI POLITICI
 DE REPREZENTARE**

COLOCVIU ȘTIINȚIFIC LITERAR
 CU PARTICIPARE INTERNAȚIONALĂ

Chișinău, 25-26 mai 2012

80
S 90

MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
 UNIVERSITATEA DE STAT "ALECU RUSSO" DIN BĂLȚI
 FACULTATEA DE LIMBI ȘI LITERATURI STRĂINE

COLOCVIU ȘTIINȚIFIC INTERNAȚIONAL
 (30 octombrie 2009)

**STRATEGII ACTUALE ÎN LINGVISTICĂ,
 GLOTODIDACTICĂ
 ȘI ȘTIINȚA LITERARĂ**

(ediția a II-a)

organizat cu ocazia a 55-ea aniversare a
 Facultății de Limbi și Literaturi Străine

80
A 34

Universitatea de Stat "Alecu Russo"

**MATERIALELE
 COLOCVIULUI COMEMORATIV
 INTERNAȚIONAL
 TRADIȚIE ȘI MODERNITATE
 ÎN ABORDAREA LIMBAJULUI**

consacrat aniversării a 65-a
 de la nașterea prof. Mircea IONIȚĂ

Bălți, 25 noiembrie 2006

80
A 34

Министерство образования и науки Республики Молдова
 Бэлцький государственный университет им. Алеку Руссо

**АКТУАЛЬНЫЕ
 ПРОБЛЕМЫ
 СОВРЕМЕННОЙ
 ФИЛОЛОГИИ**

Бэлць, 2001

NOUVELLES de MOLDAVIE

Anatol Moraru
Claudia Parvulescu
Mihail Stefan Prodan
Mădălina Păunescu
Nicolaie Bănuț
Nicolae Spănuș
Emanuela Ștefănescu
Andrei Ciurunga

ANATOL MORARU

Auteur d'écrits en prose et critique littéraire. Il est né le 18 septembre 1958 à Scumplia, département de Fălești. A fait des études à la Faculté des Lettres de l'Institut Pédagogique «Alec Russo» de Bălți qu'il a terminés en 1984; il y enseigne comme maître-assistant à la chaire de Littérature roumaine et comparée. Rédacteur associé à la Revue *Semn*. Parmi ses livres publiés: *Nouveau traité d'hygiène* en 2002; *Le Fondeur de médailles*, Chisinau, 2008; *Ion Drutuț: oeuvre dramatique et épique* Chisinau, 2010.

TOUS N'EN FONT QU'UN...

Karl Zaharovici Rabinovski avait l'habitude de se promener très tôt le matin dans le campus avec un masque de bonheur sur le visage et en fredonnant un hit soviétique. Prié d'expliquer la nature de cette expression de permanente félicité, le personnage a répondu avec la sagesse propre au peuple dont il est issu: «Je préfère être objet d'envie que de pitié».

Quand j'étais jeune enseignant, je pensais parfois à m'évader du campus; or les lumières de Chisinau, c'est bien connu, peuvent fasciner tout provincial émancipé. Les années sont passées comme elles ont pu et j'ai compris que j'étais condamné à consumer les jours que Dieu m'a donnés (autant qu'il m'en a donné et tels qu'il me les a donnés) dans ce périmètre universitaire et dans cette ville pépinière du spleen. C'est pourquoi, prenant le masque de Karl Zaharovici qui se promène en ce moment, je veux le croire, toujours aussi heureux dans les jardins du Seigneur, je m'efforce d'enregistrer les pratiques des personnages du campus...

Jorge Luis Borges plaideait pour une idée, dingue, à première vue: «Tous les êtres n'en font qu'un et tous les livres aussi», idée illustrée par Pierre Ménard, par l'auteur de *Don Quichotte*, *La Tour de Babel*, *La Loterie de Babylone*, *Le Jardin aux allées qui bifurquent*, etc. Si nous épousons avec passion le point de vue de Borges, alors tous les personnages du campus du district de Bălți sont un seul et même personnage...

Les bâtiments du campus abritent des facultés. Les facultés, si vous ne le saviez pas, sont structurées par chaires. Les chaires, à leur tour, sont constituées de professeurs. Les enseignants sont de toutes sortes, d'âges, de sexes, de sympathies politiques, de préférences culinaires, de qualifications professionnelles multiples.

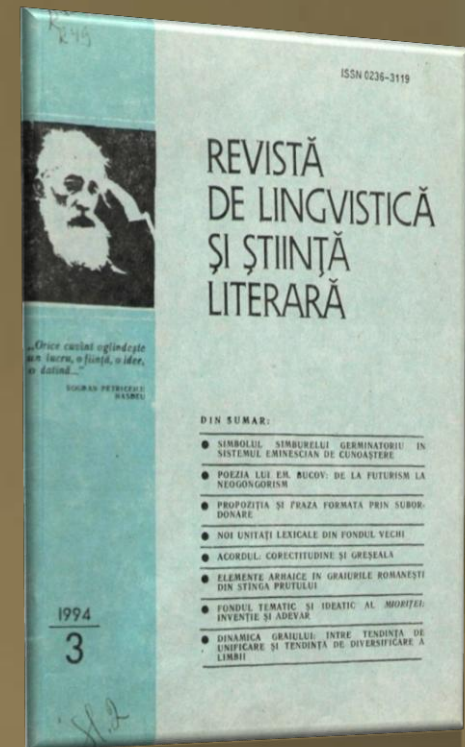
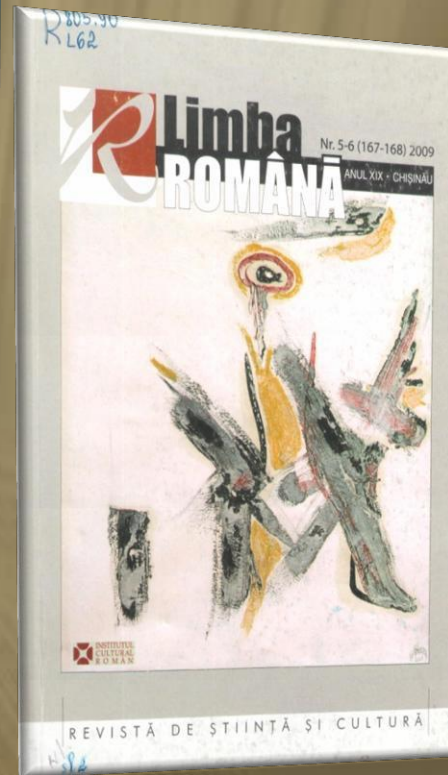
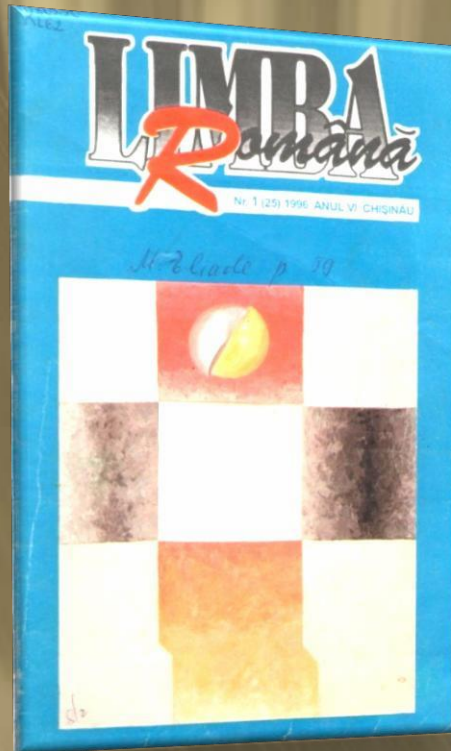
MOȘTENIRE

ANDREI
CIURUNGA

SCRIERI

EDITURA
ȘTIINȚA

PREZENȚE ÎN PUBLICAȚII PERIODICE

Revistă editată de Institutul de Filologie al A.Ș.M. și
Facultatea de Filologie a U.P.S. "Ion Creangă"

ISSN 1847-14

Metaliteratură

Anul VIII, nr. 1-2 (17), 2008 (serie nouă)

critică • istorie • teorie literară

REVISTĂ A UNIUNII SCRITORILOR DIN ROMÂNIA ANUL CXLVI

CONVORBIRI LITERARE

FONDATĂ DE SOCIETATEA JUNIMEA DIN IAȘI, LA 1 MARTIE 1867

Redactor șef: Cassian Maria SPIRIDON

„Fericele este genetică, m-am născut cu gena fericii”

– dialog cu scriitorul Vasile ANDRU

Nicolae Popescu. Povestea incredibilă a unui geniu al matematicii românești

– Ioana MALAMEA în dialog cu Elena LIANA POPESCU

Poezie: Gheorghe GRIGURCU

Basarab NICOLESCU – 70:

Ana Maria BOTNARU, Irina DIACĂ

Virgil SEMOLANU: Andrei Margă

Irina MAVRODIN: Despre escul critic

Maria CARPOV: Din laboratorul unui tânăr romancier

Elvira SOROBIAN: Vintilă Horia – Jurnal de exil

Nicolae STROESCU STĂNIȘOARĂ: Ronald Reagan văzut
nu numai dinspre Occident

Alexandru ZUB: Erudiția în slujba istoriografiei: D. Chirca

Antonio PATRAȘ: Bătălia pentru roman

Ioan BOLBAN: Lume mișcată în sue gastrice și tinctură onirică

Radu VOINESCU: Un Stoneheuge poetic

Liviu GRĂȘOIU: Revenirea cu destin

Doris MIRONESCU: Cinematograf și panopticum...

Margareta DUMITRESCU: Debutul Anei Blandiana

Elena VULCĂNESCU: La un portret inedit...

Ioan BUDUȚĂ: Pistis și gnosis

Gheorghe FEDOROVICI: Un strigăt tare

Carmelia LEONTE: „Frumușete străină am văzut”

Dragoș COJOCARU: Pacificatorul în Orașul Îngerilor

Cronica literară: Cristian LIVESCU, Constantin DRAM, Dan MĂNUCĂ

Comentarii critice: Adrian Dima RACHERU, Vasile SPIRIDON,

Daniela PETROȘEL

Actualitatea literară: Emanuela ILIE, Șerban AXINTE,

Adrian G. ROMILA

Martie 2012, Nr. 3 (195)

PROZĂ

CONFUZIE ȘI EFECT

Anatol MORARU

E miercuri, zi aglomerată pentru domnul profesor. A avut cursuri, apoi, ședința Comisiei pentru Imagine a Universității și, pe urmă, consultație cu masteranzii. Acum tocmai iese din campus, parcă a scăpat de corvoadă. Obșnuiește de fiecare dată să meargă pe jos pe Independenței până la stația Centru. Urbea fără identitate arhitectonică, în care stă de 25 de ani, are partea ei de farmec și ea se numește bulevardul Independenței, mai exact, segmentul de la intersecția cu str. Pușkin și până maternitate, unde-și încredințează asfaltul cu Dostoevski. În acest perimetru străjuit de anafii, tei, pini, și blocuri turn, se pot întâlni creștinii care se vin de la Catedrala Sf. Constantin și Elena cu enoriașii care se întorc de la Sf. Nicolae, studenții care vin detașați de la universitate cu cei care se îndrăpătesc înseamnă între-școlii, orișenii care se duc cu mașină spre Piața Centrală, Palatul Municipal de Cultură, Oficiul Străii Civile, Secția de Pașapoarte, Primărie, Pinacotecă, Teatrul Național, magazine, baruri etc., cu aborigenii care au vizitat deja instituțiile date, tipii țepile care se duc aiaurea cu personajele care vin de pe uriași. Rămâne doar să precizăm că e și locul unde se expun etermi îndrăgoști, înt-un cuvânt, e porțușca de anafii pe care locuitorii pot țese din anonimul urban. Deși e o zonă cu cei mai tare drive, rar când se produc ambutejași.

Într-o zi de Independenței, domnul profesor practic nu se uită la femeile în trecere, i-a fost de ajuns frumusețea studenților.

Abia a traversat strada Pușkin și aude cum cineva strigă: „Domnule profesor, domnule profesor!” Iși continuă înaintarea, dar vocea insistă. Emoțional vocativului este un hărbat între două vârste, de statură mijlocie, poartă pantalonii și sandalele ieftine, iar pe cămașă alba se văd insulțe de emeție urechi.

– Domnule profesor.

– Vă ascult.

– Mă scuzați, v-am căutat la facultate.

– Da.

– Am o problemă.

– Vă ascult cu atenție.

– De fapt, fică-mea are o reștanță la dumneavoastră. Fugește, e vina ei, n-a învățat cum trebuie, se vede, de, ca înțele, am auzit că simteți un profesor sever, dar vă vom fi muncosă, neapărat.

– Stimate domn, eu nu obișnuiesc să soluționez probleme de serviciu în stradă, în baie, în bar, la piață sau... în WC...

– Vă înțeleg, aveți dreptate, în toaletă nu se poate, nu-i

frumos, dar dacă nu lichidează reștanța, o dau afară... și așa ni-e greu, mai avem încă două fete, învață la liceu, știți că simteți om de valoare și de onenie...

– Derm de Oscar, nu.

– De cine vorbiți?

– Bine și cum îi zice domnișoare?

– Langa Cristina.

– Nu-mi prea amintesc, la ce an e și la ce disciplină are reștanță?

– Un moment, mi-a scris totul pe hârtie...

Personalul transport începe să caute febril prin buzunare, între timp, domnul profesor răspunde pe rând la salutul celorva universitari, care înțeleg că s-a găsit momentul.

– Aha, am găsit, deci, Langa Cristina, profesorul Anatol Cojocaru, reștanță la Istoria Pedagogiei.

– Aha, deci, e o confuzie la nume; mă numesc Anatol Cojocaru și sînt de la Filologie.

– Și eu unde să-l găsească pe cellalt, că toți au arătat la dumneavoastră.

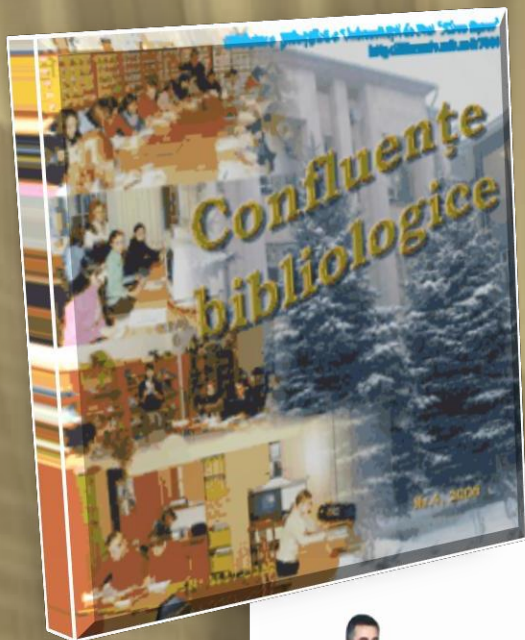
– Întrebăți la Facultatea de Pedagogie și Psihologie, o zi bună.

Revine treptat în apele sale și ajunge la stație, unde trebuie să aștepte autobuzul nr.18, care înfirze. Cumpără un Contract de la chioșcul din stație și-l pune în servietă, ca să aibă ce lectură în autobuz. La un moment dat, ochii i se concentrează pe caruselul împiedic al gâmlilor din cuprătorul cu microunde din pizzeria de alături. I se par niște planete planțuroase ce se învîrt în jurul unui soare electric uriaș. Închide ochii și abia acum simte o foamă de lup, dar nu intră în localul ce poartă numele unei insule mitice scufundată sub ape – cei 50 de lei pe care-i are în portmoneu n-au cum să facă puțin. Ar fi cazul să scoată bani de pe card de la bancomatul din coș, dar asta înseamnă să traverseze strada și ei este obosit.

Alături se oprește un BMW, verde ca frunza din balade. Se descinde portiera și o față cunoscută îl întreabă dacă merge acasă. Se forțază să-și amintescă de unde îl cunoaște. Bărbatul de la volan repetă întrebarea. Abia cînd se apleacă pe bancheta din față, își amintescă că s-au întâlnit o la o zi de naștere la un prieten, maior în poliția rutieră. De altfel, i-a produs o impresie bună atunci, nu s-a îmbătat. În plus, are o soție îmbrăcată cu gust și mîndroasă. Cînd BMW-ul a virat pe strada Bicoșeni, polițianul în civil i-a spus că l-a văzut de câteva zile... „Ce bine că v-am întâlnit. Am o problemă. Dar să vă spun cum o fost. Supravegheam traficul rutier lângă Dumbrava de Nuc, de asupra Corlătenilor. Am oprit un Ford, era murdar de

CONVORBIRI LITERARE

51

Confluente Bibliologice
EDITORIAL

Resurecția spirituală întirzie

Mai recent, ministrul Economiei, dl. Doorn a recunoscut cu o franchețe străjnică că Guvernul nu va mai putea majora, așa cum promisese curajos, salariile bugetarilor. Motivul este unul foarte serios - nu ajung bani. După ce citiva ani buni regimul a raportat voronicește că totul se schimbă sore bine, acum, iată, își declară impotența...

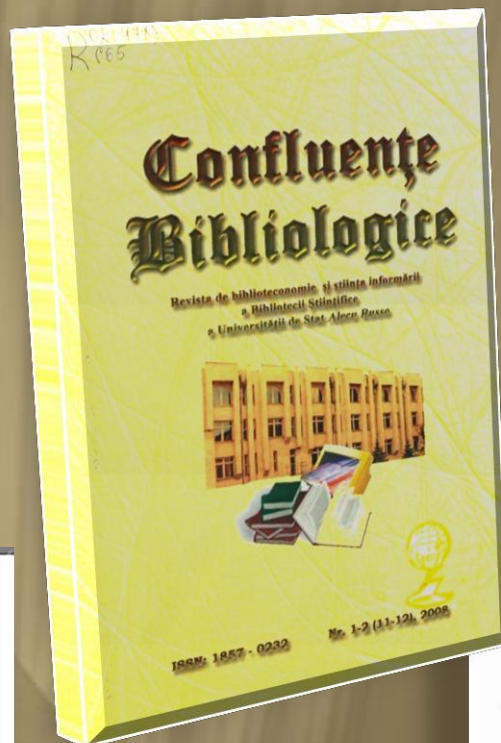
Este adevărat că, în 2006, au intervenit și factori nefavorabili: biocara exporturilor de vinuri și de alte produse agricole către Federația Rusă, scumpirea prețului la gazele naturale, închiderea frontierei cu România etc. Pe de altă parte, asemenea situații erau, într-un fel, previzibile, or, e de la sine înțeles: dacă te cerți cu toți vecinii, răji să-ți hrănești caprele cu morcovii sau mearle crescute pentru export. Actuala guvernare promovează, din păcate, o politică extremă de duplicată și de defalcamentar.

În aceste condiții de austenitate și blocaj, e greu să ne imaginăm că în R. Moldova revitalizarea culturii ar avea vreo șansă. Doar dacă, în inima spiritului populist preferat, ar putea să-și viziteze cooptun pe președintele ghidului de a înțelega cămenii de atâraci să contribuie nu numai la reînnoirea unei mânăstiri, amenajarea unor fîrțișci, dar și la (re)construcția unei / unor bibliotec. Dar cum asemenea investiții - construcția de bibliotec - nu prea aduc dividende politice, nu văd cum s-ar putea întîmpla o asemenea minune. Plus la toate, guvernarea nu a fost capabilă, ocamdă, să profite de avantajele vecinătății cu UE...

Aștef că, în această situație precară, trebuie să mizăm

și în continuare pe donațiile de carte și echipament, pe ajutorul financiar extern. Volumul resurselor financiare venite de la '90 - înlocuite din România și destinate fortificării culturii basarabene este amolul. Vom spune doar că nu întodeauna ele au fost distribuite și chetula judicioasă, unele partide politice, grupări, reviste, publicații, persoane reușind să beneficieze copios de bani transferați de București, fără a înregistra rezultate notabile. Nu putem spune că a existat proiectul bine elaborat al unei expansiuni culturale (ca, de altfel, și economice).

Ne preocupă, prin la urmă, partea luminoasă a fenomenului, or, nu trebuie să uităm niciodată binele ce ni s-a făcut. Amintim că la 29 august 1991 la Chișinău a fost deschisă prima bibliotecă de carte românească din Basarabia - Transilvania. Apoi, treptat, au fost înființate bibliotecile Onisfor Ghibu, Tilgoviște, Alba Iulia, Maramureș, Tigru Mureș, fiecare beneficiind anual de cîte 2.000 - 3.000 de volume. Ele aveau, în 2003, un fond general de 500.000 de volume. Tot datorită ajutorului dezinteresat al guvernului român au fost deschise bibliotecile de carte românească la Bălți, Florești, Ialoveni, Fălești, Ungheni, Strășeni, Orhei. De donații de carte au beneficiat și beneficiază: Biblioteca Națională, Biblioteca Municipală S. P. Hașdeu din Chișinău, bibliotecile universitare din capitală, precum și Biblioteca Științifică a Universității Alcu Russo-BGU. În special, grație ajutorului acordat de Asociația Pro Basarabia și Bucovina, Institutului Cultural Român, Departamentului pentru Relațiile româno-rușe de pretindem

EDITORIAL

TINERII,
BIBLIOTECA,
INTERNETUL..

Anatol MORARU, redactor - șef

Este semnificativ faptul că 2008 a fost declarat în R. Moldova Anul Tineretului, Anul lecturii, Anul Drușă. Ne gândim, firește, la semnificațiile și profiturile culturale și nu la rațiunile și interesele (pre)electorale de care se ghidează guvernarea comunistă, cînd decretează sărbători naționale. Ar fi normal, și nu descoperim continente, ca această categorie socială să se bucure mero de o atenție specială, or, adevărul *Tinerii sînt o expresie a continuității, rămîne a fi, cu toate imițiaunile politice, unul axiomatic.*

Tinărul, lucru știut, se formează ca personalitate prin lecturi și devine performant cînd are acces la informații. În această ordine de idei, tinerii au astăzi la dispoziție două importante surse de formare / informare: *Biblioteca și Internetul.* O dispută la modă în ultimele decenii este cea a substituirii Bibliotecii cu Internetul, o discuție purtată uneori la limită și în care s-au antrenat deopotrivă și cei care preferă să obțină sume de conținuturi din cărți, dar și partizanii fervenți ai calculatorului.

Nu-mi asum poziția îngrată de arbitru al acestui "război", mi-aș permite doar cîteva clarificări de fond, care, de altfel, nu-s o nouate absolută.

Internetul oferă, într-adevăr, acces la informații 24 din 24, depășind net programul de activitate al unei biblioteci. Totodată, el oferă constant și simultan un volum aproape nelimitat de informații, fapt imposibil de realizat printr-o singură vizită la bibliotecă. Pe urmă, *Internetul* poate pune la dispoziție un număr înfinit de copii ale oricărui articol, volum, document, pe cînd numărul de exemplare chiar și într-o bibliotecă națională este, de regulă, limitat. Nu e lipsit de importanță pentru beneficiar și uriașa economie de timp și efort - *Internetul* dă posibilitatea căutării instantanee a informației, pe cînd într-o bibliotecă lucrul acesta e, practic, imposibil de realizat. *Internetul* poate conține, pe lîngă text, imagine și sunet, adăosuri foarte utile, mai ales, în cazul textelor din domeniul tehnice și a celor din cadrul istoriei și geografiei. *Internetul* oferă și iluzia unei comodități, intimități, dacă vreți. Și în fine, bibliotecile noi se construiesc nu în fiecare an, pe cînd viteza cu care se răspîndește accesul la Internet crește pe zi ce trece.

Biblioteca are avantajul să ofere un anume mediu pentru

nr. 7-8
(165-166)
Iulie-august
2008

Contrafort

32 pagini
5 lei R. Moldova
2 lei România

Revista tinerilor scriitori din Republica Moldova

ISSN 1857-1603

Editori: Institutul Cultural Român
Revista Contrafort

Apare lunar la Chișinău. Fondată în 1994
http://www.contrafort.md
contrafort@moldnet.md

Povestea, elegia, surâsul In memoriam Vasile Vasilache

Lăcomni sâni, la ei, personal, și așa umbrat de „prezentele” de timp (M. Cimpeș). De multe ori timpul este sacrificat, acțiunea se desfășoară parcă în afara timpului, scriitorul sugerează ideea, mai mult chiar, stăruindu-se încrederea cititorului că poate avea, chiar și în momentele cele mai dificile, o șansă. Participi, într-un fel, la procesul zălmășilor artistici; ești parte din acest proces, intri parcă într-o relație de personaj-timp sau personaj-realitate-măi, în care poezi între real și absurd te invită să pocierea în lumina a unor idei, semnificații existențiale. Și aici vine în memorie afirmația lui Petru Creția, care scrie într-un articol despre creația prozatorului nostru, Vasile Vasilache ne-a dat ceva greu de uitat. Și ei l-a dat într-o proză de o răz foarte expresivă și în curgerea ei bună, unsoși generosi, cu citări, cu precipități, cu ocupări și saccentuții...

Am încercat, prin urmare, să privesc lumea cu ochii prozatorului, să pătrund în atmosfera creată de spiritul său, să dau de tina lui, sărec tână ascunsă pe care poate nu o cunoaște nimeni nici creator de valori literare și artistice. Mă gândeam că numai astfel poți trage puncte literare tuse și propriu eu, într-

una năpreez semnificația unor momente prime de sensuri și semnificații politice. Moment pe care nu înțeleg cu încredință și la asistăm, și la căutam.

Anotul Moraru

I. Cum poți să cunoști un scriitor mare? Din lecturi, fi- rapsu. Cănd am citit pentru prima dată *Povestea cu surâsul roșu*, eram un lector innocent din clasa a VI-a, am trăit vârstă de băiețoi. Erans demotivat, descurajat, și presa nu mă părea să mă- nă unduie. Apoi, m-a enervat faptul că rămăse în pizelul țesutului ceva sacou, greu de captat cu atenție male cu două conște de țel. Nu m-a ajutat nici redactorul pe care am făcut-o în finalitate, căci și pe deosebi la cum a interpretat *Povestea...* conforma rigozitate malumului socialist. Astfel că romanul nu era chiar cîte știe eu... E bine, totuși, cănd timpul și lectorul nu rădăne. *Povestea...* este bucuria autorului, în primul rînd, a fiut recitată cu metode la de interpretări artistice, romanul fiind definit drept prima proză postmodernită de la noi, la Vasile Vasilache apreciat, pe bună dreptate, drept unul dintre cei mai importanți scriitori români din secolul al XX-lea.

Vasile Vasilache

Am încercat și eu, tinerer, o altă perspectivă de lectură a personajului Serafin Păunșac. Într-un studiu, *Poetica existențială creată în Povestea cu surâsul roșu*, apăru în revista *Contrafort*, m-am încercat să definesc posturii - profesionalismul - tonului prietor - amnezia optică, actuală și argumente, cum le credem, iustificabile. Intervenția mea m-a rupt gura stîngă, poate și pentru că tîrziu erans cîntat în literatură, dar m-am bucurat enorm cănd, peste vreo trei luni, fiind în zona noastră capitală, l-am întâlnit pe Vasile Vasilache în hotel Unirea. Tîrziu, mi-a zis, flăduindu-mă, eu mă gîndesc la o per- sönă, *hai-să-mă-nușă*, dar vreme să-ți spun ceva. M-a plăcut cum l-am citit pe Serafin. Dar trebuia să merg mai departe, mai spre adlocuri, eu, eu l-

Vasile Vasilache

I. Pe Vasile Vasilache l-am văzut de mai multe ori în anii studenției mele și după, într-un îndrăgii să mă apropii de el pentru un autograf și să-i vorbesc cănd eram deja redac- tor de carte la editura („Literatura artistică”, în toamna lui 1996, unde tocmai îl apăru volumul de „Scriseri alese”, care cuprindeau *Povestea... Elegia... Anotul...*. Citim cartea, făcu- sem multe sublinieri și note, avam gura căie o formă critică impresionantă pentru toate tîrziile, dar cel care a vorbit mai mult a fost Vasile Vasilache. Cănd a aflat cum mi chisam, m-a întrebă dacă eu sunt acela care a publicat acum două luni de zile un fragment de roman în revista *Literatură și artă*. Da, eu eram. Mi-a spus că i-a plăcut, scriitura și subiectul („dom-le, și tîrziu demotivat acolo, e mobilizat...”), șijmne și tîrziu („r- mosul al fragmentului - „Amorul conște al plumbului” - și mă- a spus că aşteptă cu interes apariția romanului. Eu n-am mai putut să spun nimic de excepție. Iată autograful:

*„Vasilache, tîrziu!”
Prinde-mă! Apăru-mă! Intru-mă... Mi-a drăgi mănuși...
mănuși - i-ar plăcut!
Bucură-te!
Luce, mă! 86”*

Am încercat și eu, tinerer, o altă perspectivă de lectură a personajului Serafin Păunșac. Într-un studiu, *Poetica existențială creată în Povestea cu surâsul roșu*, apăru în revista *Contrafort*, m-am încercat să definesc posturii - profesionalismul - tonului prietor - amnezia optică, actuală și argumente, cum le credem, iustificabile. Intervenția mea m-a rupt gura stîngă, poate și pentru că tîrziu erans cîntat în literatură, dar m-am bucurat enorm cănd, peste vreo trei luni, fiind în zona noastră capitală, l-am întâlnit pe Vasile Vasilache în hotel Unirea. Tîrziu, mi-a zis, flăduindu-mă, eu mă gîndesc la o per- sönă, *hai-să-mă-nușă*, dar vreme să-ți spun ceva. M-a plăcut cum l-am citit pe Serafin. Dar trebuia să merg mai departe, mai spre adlocuri, eu, eu l-

2. În prefața pe Vasilache cel din promele scurte - *Elegia pentru Ana-Maria*, îndată în *Povestea*, *Intotdeauna* și *Parizian*. A fost un perfecționist, obsedat de detalii - genul artistului „ne- mătărit”, mediu de propriu artist. A avut o excepțională putere creatoare, dar de acută respirație. A fost cotrocărit, i-a rătat vederea după primul roman („obstrucția” - așa ceva nu poate exista într-o societate socialistă”) și învidia culturalilor vre- mită e bine cunoscută...), fiind obligat să se retragă în traduceri pentru a supraviețui. Cănd a revenit la scris, odată cu presu- rările, m-a mai avut, erod, căbde și nici rigozitate pentru ample perspective narative, pentru romane-zigurate, cu o arhitectură complexă... Știu că l-a găndit, l-a și povestit prietenului, da- ru erod că l-a și scriu...

Anul XV, nr. 7-8 (165-166), Iulie-august 2008

Anul XV
nr. 4
(162)
aprilie 2008

Contrafort

24 pagini
5 lei R. Moldc
2 lei România

Revista tinerilor scriitori din Republica Moldova

ISSN 1857-1603

Editori: Institutul Cultural Român
Revista Contrafort

Apare lunar la Chișinău. Fondată în 1994
http://www.contrafort.md
contrafort@moldnet.md

Anul XV
nr. 9
(167)
septembrie
2008

Contrafort

24 pagini
5 lei R. Moldova
2 lei România

Revista tinerilor scriitori din Republica Moldova

ISSN 1857-1603

Editori: Institutul Cultural Român
Revista Contrafort

Apare lunar la Chișinău. Fondată în 1994
http://www.contrafort.md

6

Cronica literară

O carte despre superlativul femeii

O bișină, timp de cîteva secole modelle, doctrine, modelle estetice au venit în teritoriile literare românești cu preponderență din Paris, genertind nu doar epocuri, dar și călătorii de idei sincronizării, competiții.

de
Anatol Moraru

Există încă mai multe probe concludente (*Unul roman francez de Romul Munteanu, Permeții literare în secolul al XIX-lea francez, Timp și spațiu în literatura franceză din secolul al XIX-lea de Anca Stăruș et c.*) ce demonstrează că demersul analitic românesc a depășit fără recuperării, erozele și modelor.

Un argument edificator în acest context este și volumul *Pariziana românească mit și modernitate* (Editura Institutul European, Iași, 2006), semnat de Elena Prus, un studiu monografic înedit în care autorrea își propune

constitue într-o textură de factură modernă. Curajoși a răspunde acestei fascinante provocări a dat, iată, rezultate pe măsură. *Pariziana...* este la origine o teză de doctor habilitat și, evident, acest fapt a determinat în mare parte structura (riguroasă și etică (savant) al cărți.

Dumitru Ițimia remarcă în prefața la o altă carte valoroasă a Eleni Prus - *Poetica maladaptării la Prus* - o calitate meritorie: „... subtilă abilitate între riguroasa conceptuală și umilitatea artistică a cititorului înscris”. Și în cazul *Parizianei...* Elena Prus își asumă ambele parituri a cititorului innocent și a lectorului specialist „Am încercat să îmbinăm o etică tradițională a personajului Parizian (în capitulul I) cu o lectură modernă, marcată de dreptul la imaginație și întregire anagru „anurilor” în capitulul III”, revizuiți să realizezăm o interpretare poetică nouă a acestui fenomen original al civilizației și literaturii franceze.

Succesul *Parizianei...* (calitățile volumului stă în stare să satisfacă orizontul de așteptare pretentios) este asigurat, în conștința mea, de concepții bine elaborate: relațioarea diverselor moduri de reprezentare a femeii pariziene: socială, literară, mitică și teatrală, operații care presupun, respectiv și întregirea adecvate: ontologică, etică, eticologică și fenomenologică, precum și invocarea istoriei evenimentale și a evoluției mentalității colective. Ar mai fi de remarcat

Pentru a-și susține construcțiile teoretice, clasificările, demonstratiile, delimitările cu materia epică necesară, Elena Prus, care are apert pentru proza franceză, îl frecventează pe Zola, Maupassant, Flaubert, Balzac, Alphonse Daudet.

După ce revizitează dosarul critic al problemei cercetate și investighează dintr-o perspectivă socio-culturală întreg registru de proiecte identitare care definesc Pariziana (*homo modernus, homo gallicus, homo discursivus, homo misticus, homo urbanus, homo eroticus, homo dramaticus și homo ludens*), Elena Prus emite judicioși felx curar: *Pariziana este femeia modernă care caștă să se descurșeze prin filul său apert de a fi. O caracterizăm drept o elită și diferențiere. Pentru Parizianele distinsă de la sfîrșitul secolului este caracteristică un rafinement sofisticat. Dorișia lor de modernitate, călătoria stilului, oferurile permanente de a lăsa filul inflare audiența, se compară cu venișta Prejuziciilor și a se demersa de vulgarizarea cadrului ordinar. Pariziana intrucăpătată eu ce se numește la arănie etere moderne sau la se vorbiră vîre a femeii.*

Pariziana este feminis modernă conștientă de valura sa. Ea este superlativul femeii în general și al femeii franceze, în special. A fi femeie și a fi Pariziană este un rol dublu. Femeia pariziană distinsă afirmarea anuși anamit tip de autenticitate specific franceză și pariziană.” (...) „Existențialisădu în printr-o formă de mitopoietică a apertului. Pariziana este critic în ce e încorporată, de acți poietică măștii, poietică scemol, poietică malei, poietică verbalului și manverbalului”

are, în destule pagini, o irezistibilă f seducție. Două cîteva exemple iluștră aici contextul: *Femeia nouă, cu pași mă discret, dar eric, pe cîștig, pe baricade în călături, în prus, în cașt sau în vala desglășare a considerabilă energie în o emancipării sale”. Sau: *Femeia pariziană lui Maupassant este mai puțin naive, sentimentală, mai aproape de hărbat, și este amantă și prietară”. Sau: *Imagin***

secolului al XIX-lea vorbesc de la sfîrșitul Napoleon pînă la Ră și Restaurării alor Său: *Pariziana nu hărtie pentru a se aci pentru a se democșer Roușer observă că dămarii Bruchard e cu bună pînă, per în valura ceșt se re cășt fuziile largi și ni obici neobșurată sine: *Pariziana de secolului este mai în în pașionata sa și în obici neobșurată și înverzată valuri**

geometria hărtului întins, devenind și al sandalului perșit de amor, de a drev”. Mai mult decît justificată mi se p și considerată autodesic, că Pariziana este și personal postmodernist avuș letră: *Pariziana amantă amantă eră postmodernitate, cum ar fi: întogerea în călătura spectaculoasă, înșată pe împoș dimensiuna lădă a fantezii, înșău ipostantizată, triumfală, estetici aușu acclorarea stilului de viață și al actru*

Aș vrea să erod că Pariziana rom și modernitate, nu este nici cu prus și vîre constantă, în ștăe să probeze satisfacție înșăndată, se democșer

6

O carte despre superlativul femeii

Oblănuș, timp de câteva secole modele, doctrine, modele estetice au venit în teritoriile literare românești cu preponderență din Paris, generând nu doar epigoni, dar și culturi de idei sincronizate, competiții.

Anatol Moraru

Există însă mai multe probe concludente (Nuți roman francez de Romul Munteanu, *Personajul literar în secolul al XIX-lea francez*, *Timp și spațiu în literatura franceză din secolul al XIX-lea* de Anca Sirbu etc.) ce demonstrează că denatură studiile românești deși faza recuperării, reoripții modelilor. Un argument edificator în acest context este și volumul *Pariziana romanescă mit și modernitate* (Editura Institutul European, Iași, 2006), semnat de Elena Prus, un studiu monografic înedit în care autoarea își propune

Cronica literară

Pentru a-și susține construcțiile teoretice, clasificările, demonstrațiile, admiterile cu materia epică necesară, Elena Prus, care are apert pentru proza franceză, li frecventază pe Zola, Maupassant, Flaubert, Balzac, Alyxandre Daudet.

După ce revizitează dosarul critic al problemii cercetate și investighează dintr-o perspectivă socio-culturală întregul registru de proiectii identitare care definește Pariziana (buna modernă, homo gallicus,

homo discursivitatei, homo mirificus, homo urbanus, homo ereticus, homo dramaticus și homo ludens), Elena Prus emite judecări fără curbur:

„Pariziana este femeia modernă care cântă să se deschiadă prin felul său aparte de a fi. O caracteristică distinctivă de elitism și diferențiere. Pentru Pariziana distinctivă de la spirital socialist este caracteristic un regimament sofisticat. Dorința lor de excentricitate, izbucnirea stilului, eforturile permanente de a-și lăsa fără sfârșit audiența, se compun cu coerență în profunzimea de a se demara de vulgaritatea culturală ereditară. Pariziana intrinsecă este cea ce se numește în savante opere moderne sau le savante opere a feminin.

Pariziana este femeia modernă conștientă de valoarea sa. Ea este superlativul femeii în general, și al femeii franceze, în special. A fi femeie și a fi Pariziana este un rol dublu.

Femeia pariziana creează afirmarea anuală a unui tip de autenticitate specifică franceză și pariziana: (...) „Esențialitatea se printr-o formă de mimopariziă a aparenței. Pariziana este arta în tot ce o înconjoară, de aici perfectia marelui, perfectia scelerate, perfectia marelui, perfectia cerbului și miorobulului”.

ave, în destule pagini, o ireversibilă forță de seducție. Două câteva exemple ilustrative: *„sări contese, Femeia nouă, ce pași mărșălaș, dizerte, dar oric, pe șapof, pe braviade, în labouri, în preș, în alți sau în ulianu, desigur și considerabilă energie în vederea emancipării sale”*. *Sau: Femeia pariziana a lui Maupassant sint mai puțin naive, mai puțin sentimentale, mai aproape de bărbat, pentru sint amantii și prieteni”*. *Sau: „Imaginația Elena Prus este în XIX-lea este în viață, de la acțiunile lui Napoleon pînă la Revoluția și Restanșările ulterioare”*. *Sau: Pariziana nu poate fi înțelesă pentru a se asigura, pentru a se descurci urmasii. Rașonul orbărit să izoleze dintr-un Rousseau este cum că buna pităie, pentru a fi în viață, este ca se pînă și sub fațete largi și răscolite alții neobșnuiți ...”*. *Sau, în fine: Pariziana de la sfîrșitul secolului este mai îndrăgite în pariziene sa: cu schimbările în literatura franceză și în literatura română, devenind agent al schimbărilor pozitive de amon, de adăptare, dizerte”*.

Mai mult decât justificată mi se poate considera autoarea că Pariziana este și persoana postmodernă: *„Amintim la litera: Pariziana amănă amănutele trăirilor postmoderniste, cum ar fi: integrarea în cultura spirituală, bazată pe impresivitate, dimensivitate ludică și fantastică, modernitate spontană, trionf al istoricului asupra stărilor, acționarea stilului de viață și al autenticității”*.

Ay vrea să cîșt și Pariziana romanescă și modernitate, o carte în care se pot găsi satisfacții estetice, în timp să poată fi satisfăcute interesele, să dănească un obiectiv

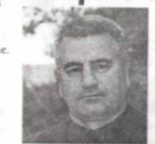

Pariziana Romanescă
MIT ȘI MODERNITATE
ELENA PRUS

Sintagmele

Revistă a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți - Anul III, noiembrie 2017 - Redactor șef: Gheorghe Popa

Un spirit educat să ducă lucrurile la bun sfârșit

Anatol Moraru, scriitor

Viața unui om merituos, ajuns la 60 de ani, se aseamănă, ca structura, ideologie și teologie, cu poezia unui roman total în care încap, ca în bușca unui chit, romanul infanțic, romanul social, romanul politic, romanul mistic, romanul erotic, romanul de amănunt, romanul de moravuri etc. Nimic nou sub soare, dacă ne gândim că, până și în cazul celor științe, lucrurile nu s-au întâmplat altfel. Toți cei patra evangheliști au scris în mână și tupe diferite despre viața lui Iisus Hristos, deși Barcu, Placu, Luca și Ioani au fost apostoli.

Și totuși, în cazul domnului profesor Gheorghe Popa se poate realiza, cu tot relativismul în vigoare, o arborecență de opțiuni cu semantică înrădăcită. Astfel, lingviștii de la Academie și din alte instituții cu autoritate științifică în domeniul vor susține, cu dreptăți cămpănire, că profesorul universitar Gheorghe Popa e, la secolă și oră, cel mai lungevit din R. Moldova și vor aduce probe irefutabile. Mii de studenți pot afirma cu mîna pe diplomă că domnul profesor Gheorghe Popa e unul dintre cei mai buni dascăli de la universitatea bălțeană și sint îndreptății s-o facă. Discipolii promițători, cărora le-a fost sau le este șef de doctorat, vor vorbi despre un model de prestație științifică, definind magnetismul domnului profesor printr-o metaforă proaspătă: „În jurul lui se adună oamenii, precum cuvintele într-o locușine”, înțelegînd că au avut noroc destul. Colegii de catedră și de facultate vor mărturisii că domnul Gheorghe Popa e un foarte bun coleg, un om cald, de omenie și vor spune adevărul. Subalternii domnului rector Gheorghe Popa, și cei din blocul I, și cei din campus, vor zice că e un bun manager și asta nu pentru că se gîndesc noaptea la mîrimea suplimentului. Soția, doamna Lucia, îl prețuiește ca pe un Pădăreț vîdnic și generos și bine face. Ficele, Doina și Corina, vor spune că e un tată exemplar, din manuale de educație, și vor aduce argumente nenumerate. Ginerii, Ruslan și Mihai, îl apreciază la

superlativ, precum își iubesc nevestele, și domnul Gheorghe Popa le răspunde cu reciprocitate maximă. Nepoții Răvan, Cristi și Lucian vor spune cu fermitate în voce că e un bunel mai bun pe lună nu-i, iar copiii, știe toată lumea, spun adevărul. „Ţii amicii domniei sale vor jură că e un prieten adevărat, și la bună voie, și la nevoie, și atunci mai va putea contrazice. Negrietenii și invidioșii vor vituperă că nu e un intangibil, inventându-i plăcare reale sau imaginare și... au dreptul la opinie. Dumnezeu se va îndreptăți, afirmînd, cu blîndețe-l, funcția că le-a dat și alora virtuți multe, dar nu toți pot să-i ducă bine crucea și că, între noi, clericii, Sfîntul Gheorghe îi este simpatic. Domnul profesor Gheorghe Popa trebuie considerat, de bună seamă, un om integru. Situarea în tipare ființiale „rînduș”, construcția unui destin fabulos, e, credem, cea mai mare victorie pe care o poate reperta omul în lupta cu agresiunea istorică, cu amenza și ingrătușimea umană. Domnului profesor Gheorghe Popa i-a reușit din plin această întreprindere de importanță și pentru că e un spirit educat și ducă la bun sfîrșit lucrurile, or, cum spunea filosoful Nietzsche: „Cine are caracter, are în viață o trăire-tip ce revine mereu”. În rest, vorba astronomilor, și soarele are pistru. Domnul profesor Gheorghe Popa împlinește frumoasa vîrstă de 60 de ani – *tu be continue!*

Paul Goma: un înnoitor al prozei românești

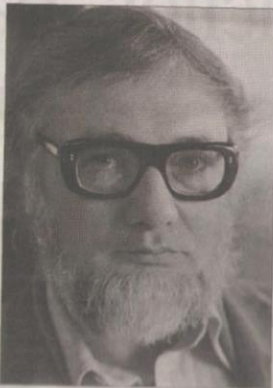
Paul Goma: „un foarte bun scriitor”

Paul Goma este, esteticeste vorbind, un scriitor singular și singular. Literatura, în concepția sa, „se face în solitudine, este o chestiune individuală, și iese sau nu iese” (1). Nu-i plac icerăbilitățile, or, vanitatea și calitatea oamenilor mediocri și nici lărgimentarea „un exercițiu propriu oamenilor slabi. „Eu, zice Goma, nu văd aria în general, literatura (...) lazbizată strict, ci pentru că ea e o chestiune și de gust, poți să spui așa: creșterea este un foarte bun scriitor, iar creșterea este un bun scriitor, iar creșterea este un bun scriitor, iar creșterea este un bun scriitor. Dar este numărul 1, numărul 2...” (2). După punctul și înțelegerea noastră, Paul Goma este, ca să-i utilizăm terminologia, „un foarte bun scriitor” dar, din nefericire pentru el, unul român.

Clebanii - turnători la securitate

De unde și bucură neșpus, mai ales pe noi, basarabeni, boomul Goma din ultimii ani. Spun asta nu pentru a ne alimenta o infatuare geografică. Cred că atunci când va fi redactată o istorie adevărată a contribuțiilor scriitorilor ardeleni, basarabeni și bucovineni, aflați timp de secole sub o cruntă oprimare etnică, la devenirea și (p)refacerea literaturii române, Paul Goma se va număra printre scriitorii întemeietori. Asta pentru că energiile condensate în ființele năpăstuite libanese dintoalea noastră, puse ca răurile de munte, apele cărora schimbă fața câmpiei literare.

„Ina facit poetam, spu-neva juvenal. Răzvrătirea asumată cu întreaga biografe împotriva neadevărurilor de tot felul constituie

sale profunde și a învina. Trebuie să înțelegem că verticalitatea sa a

o trăiesc sincer odată cu venirea armatei române în 1941, episod redat în romanul *Dim Calidor*. Revenirea ostagilor români după un an de aflare a sătenilor sub regimul stalinist a însemnat restabilirea firescului, a ordinii lumii.

Libertatea nu există

Posibil, Iona lui Sorrescu ar fi aderat, că să continuăm șirul supozițiilor, prin acea metaforă extraordinară, de substanță metalică din finalul dramei: „Întreaga lume e o bucată de chif”, la concluzia la care ajunge Ilarie Langa, personajul din *Omnia liberat din detenție*, el constată că libertatea nu există. În-

„Nu se mai poate așa!”

Anatol Moraru

Alex Ștefănescu, nu s-a temut să declare „exact ceea ce ar fi declarat ei (românii - A.M.) înșiși, dacă ar fi avut curaj...” (4; 644).

La fel, posibil, că numărul celor care au rezistat pe adevăratele și nu doar prin cultură sau evaziune, în Iași și în Basarabia, ar fi fost mai mare.

„Sadoveanu era Coabliul de murdărie”

Paul Goma nu este un personaj înfuriat de toată lumea literară, întrucât rar cui li plac oamenii intrinseci și integri, care au obținut prin sacrificii dreptul moral să

„Pornografiile de la Bălți”

Fragment dintr-un interviu cu Anatol Moraru, realizat de Vitalie Răileanu

- Stimate Anatol Moraru, știu că citești mult, dar mai știu că și semnezi cronică literară. Este cronică literară o școală obligatorie pentru un cercetător literar?

- Am deprins „nărvul” cititului din copilărie. Fiecare pionier sovietic avea, după moda timpului, două visuri: să se odihnească în renumita Tabără „Artek” și să devină cosmonaut. Eu aveam șanse minime în ambele cazuri (timpul a confirmat acest lucru), însă citindu-i pe J. Verne, D. Defoe, T. Heyerdahl, H. Melville, A. de Saint-Exupery etc., am putut să „cobor la fund de mare”, să „zbor spre Lună”, să mi asum singurătatea pe o extraordinară insulă din Pacific și tot așa.

- Crede că ai dreptate, cărțile mele au plăcut indesebi liceenilor și studenților. Cine știe, poate faptul că mă afla zilnic în fața studenților mă avantajează să cunosc mai bine lumea lor, mă determină să scriu lucruri conforme

romanului „Turnătorul de medalii” și a volumului de povestiri „Nu mă tentează”. Mă refer indesebi la reacțiile cititorilor veniți la lansările din cadrul proiectului „Chișinăul citește o carte”. E adevărat că polemica vă produce o deosebită plăcere?

- Cănd vor avea dimensiunile valorice ale „nouli roman francez” sau „new criticismului”, vom discuta în termenii respectiv. Deocamdată, mi se pare că fenomenul e în faza de evoluție, de cristalizare, de unde și riscul unor definiții care să notindă totali.

Exemplul doveditor este așa-numita polemică dintre atletul moralității, Andrei Strâmbeanu, și „pornografi de la Bălți”.

- Cum definești, de fapt, ceea ce numim noi acum „noua literatură”, „noua critică literară”?

- Când vor avea dimensiunile valorice ale „nouli roman francez” sau „new criticismului”, vom discuta în termenii respectiv. Deocamdată, mi se pare că fenomenul e în faza de evoluție, de cristalizare, de unde și riscul unor definiții care să notindă totali.

Cred că le va reuși acest proiect ambițios, or, per ansamblu, nu au altceva de făcut decât revoluții estetice

- Pe final, o întrebare indiscretă: ce anume ai vrut sau ai fi dorit să scrii, tu cercetător și scriitor și simți că nu vei reuși?

- Nu știu dacă „Am vrut cândva s-o fur pe Mona Liza”. Poate o „Comedie inumană” sau o „Istorie a literaturii române” cu măcar... „Un secol de literatură”. La modul serios, sigur că trăiesc deja anumite regreturi și nemulțumiri. Și nu e vorba de noaptea în furtura scriso-

REFERINȚE CRITICE

Lansat ca analist literar, dar cochetând și cu poezia, în cel puțin două cazuri (le-am și afișat), pentru a-și necăji comilitonii liricoizi mai degrabă, Anatol Moraru s-a înscris oarecum din mers, cu un fel de pas lateral, în cel mai recent pluton al prozei românești din Basarabia.

(LEAHU, Nicolae. *Despre libera circulație a mărfurilor intertextuale*, pp. 3-9).

Confidență și confiență în *Nou tratat de igienă* de Anatol Moraru

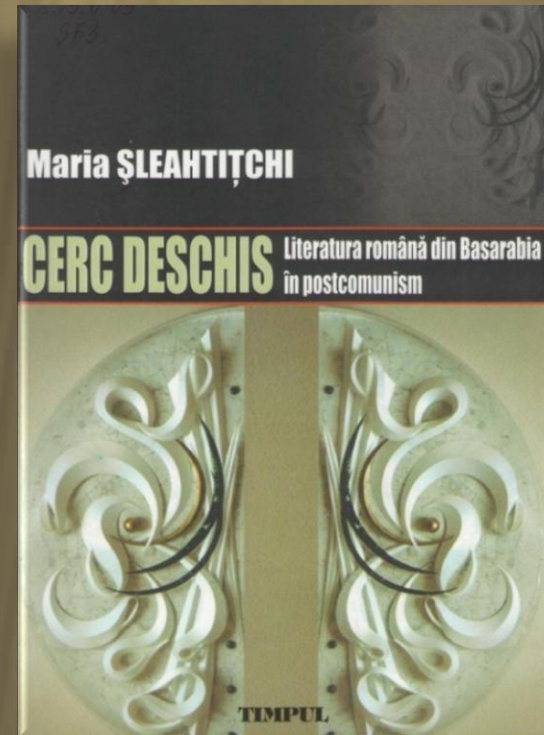
Mișcarea vie a postmodernismului în literatura română din stînga Prutului are o importanță incontestabilă prin faptul existenței sale mai întii, apoi prin întinderea terenului pe care ea se aplică acțional. Iar interesul ce a știut să-l deștepte în public constituie un merit aparte.

Iată de ce, în acest context, debutul literar al lui Anatol Moraru cu volumul de proză *Nou tratat de igienă* (Editura Gunivas, Chișinău, 2002) nu pare deloc întirziat, iar în mai toate cele zece nuvele tocmai adolescența devine justificarea unei atitudini stilistice: volubilitatea, sarcasmul și lirismul, inocența relatării, exaltarea suplinirii de iluzia naivă și de banalizare eronată, totul pare a fi motivat prin vîrsta personajelor. Această virtută, înainte de toate, e a însuși autorului, interesat aproape în exclusivitate să reia de o manieră proprie teme și subiecte literare consacrate.

Anatol Moraru reușește să atragă cititorul în acel univers imaginar menținindu-l prin aplecături stilistice și printr-un umor de bună calitate: „...Voldemar a intervenit furibund. Și pentru că e în puterea noastră de decizie, menționăm că, în afară de păroșenia sa inconfundabilă, Voldemar

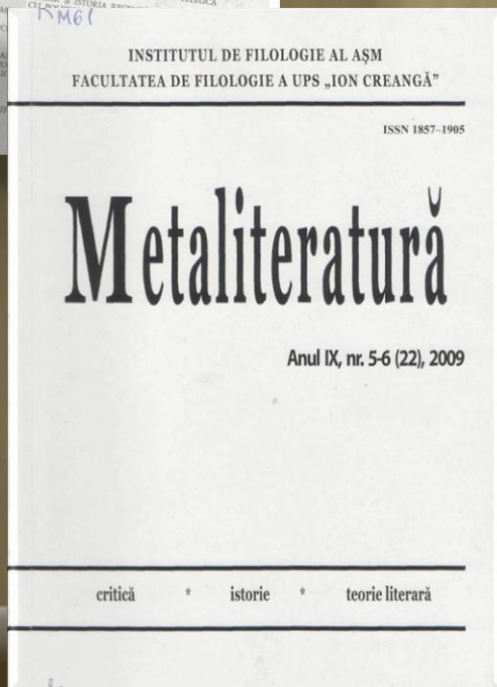
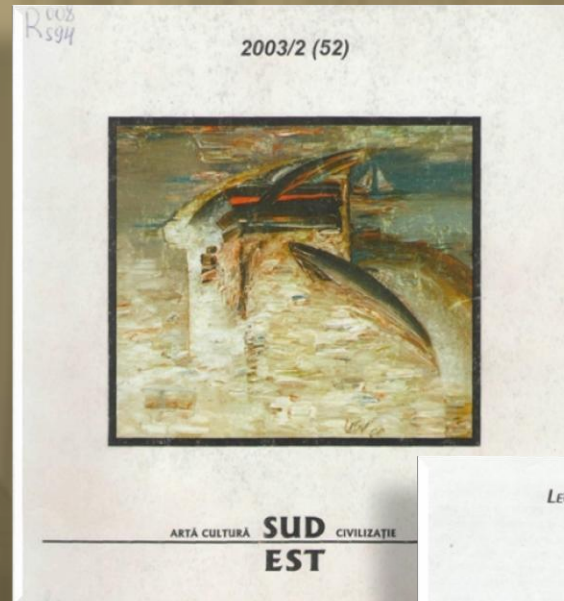
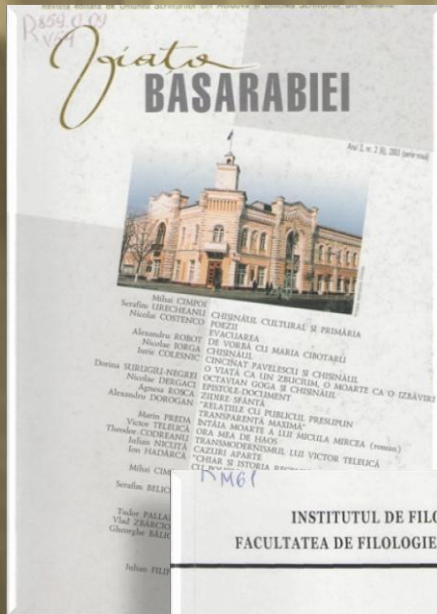
Anatol Moraru
Nou tratat de igienă,
Gunivas
Chișinău, 2002
80 pagini

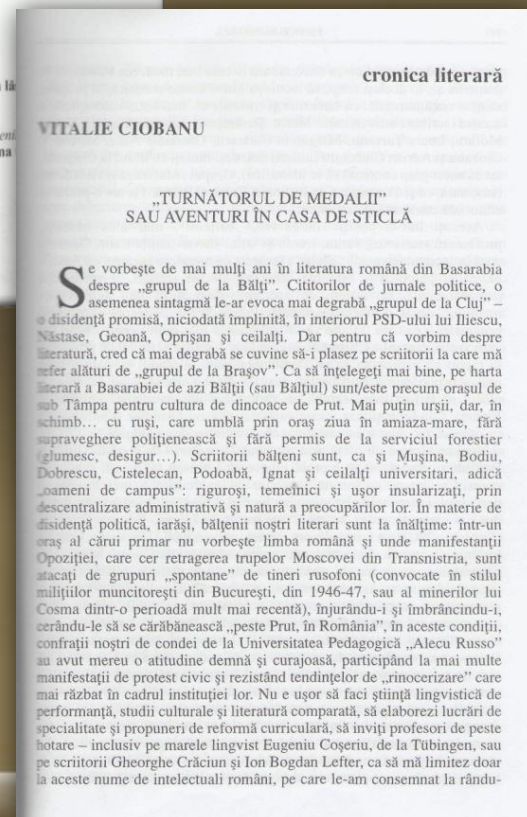
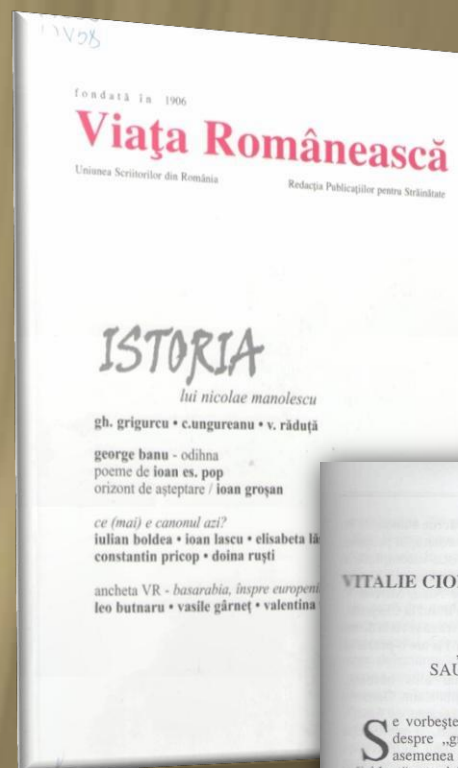
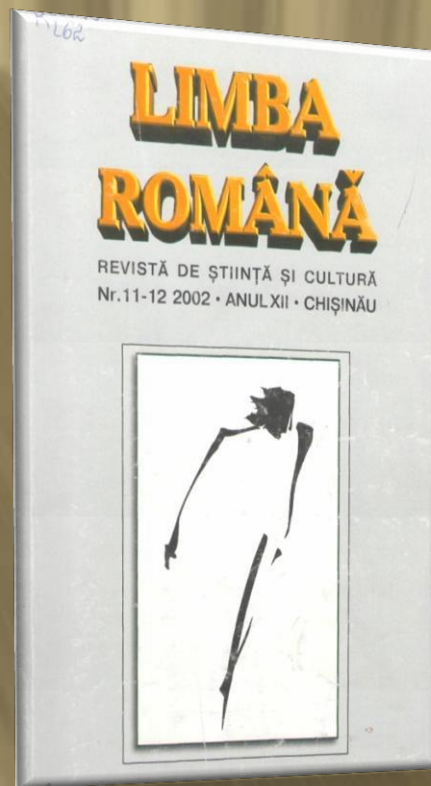
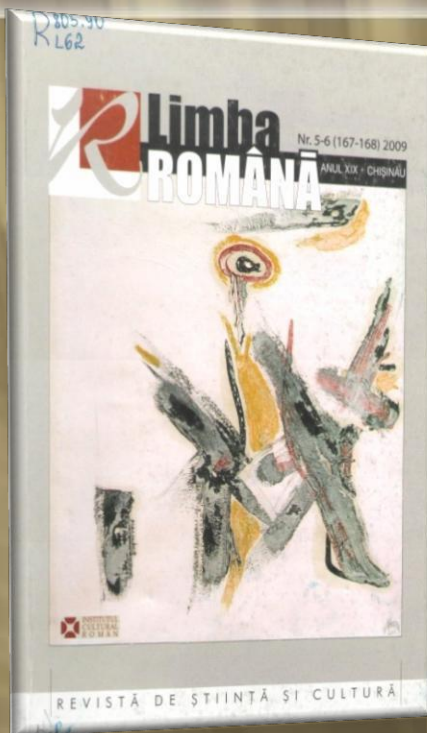

***Noul tratat de igienă* este o carte scrisă dintr-o respirație, care se citește cu sufletul la gură, solicitînd un cititor ce știe să alerge bine suta de metri a prozei captivante.**

ȘLEAHTIȚCI, Maria. *CERC DESCHIS*. Literatura română din Basarabia în postcomunism.

REFERINȚE ÎN PUBLICAȚII PERIODICE

... Anatol Moraru vine din lecturi, are o cultură fundamentală pe care o pune permanent în evidență cu o dezinvoltură admirabilă, evitînd cu eleganță excesele și trivialul. Autorul are harul replicii. Cine îi cunoaște scrisul (nu atît de mult în cantitate, dar, fără îndoială, cu personalitate inconfundabilă și cu mult curaj), îi remarcă imediat marea disponibilitate în vederea ludicului.

(ȘLEAHTIȚCHI, Maria. Totul despre el... In: *Timpul*,
2004, 30 apr.)

Fondator: Constantin Tănase

Timpul

Unicul Cotidian Național

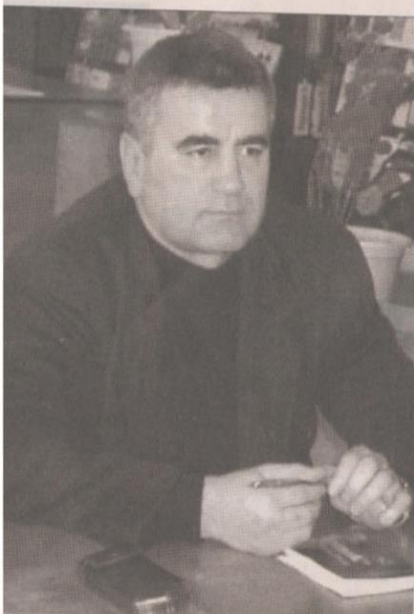
E timpul să știi!

• TIMPUL • COTIDIAN NAȚIONAL INDEPENDENT • WWW.TIMPUL.MD

AICI ȘI ACUM

3

OMUL SĂPTĂMÂNII

Anatol Moraru,
critic literar, publicist, prozator, lector universitar, doctor în filologie

Studii: Universitatea de Stat „Alocu Russo” din Bălți, Facultatea de Litere, specialitatea Limbă și literatură română (1980-1984); Studii de doctorat la Institutul de Limbă și Literatură al Academiei de Științe a Moldovei (1986-1989).

Scritorul și profesorul Anatol Moraru este o prezență activă în mediul literar și cel universitar din capitala nordului. S-a născut în satul Scumpia, județul Bălți. După absolvirea Universității și a studiilor de doctorat, a efectuat diverse stagii de documentare în România, SUA, Ungaria și Rusia. Din 2002 până în prezent este lector superior la Catedra de literatură română și universală a Universității de Stat „A. Russo” din Bălți. Este redactor-șef al revistei „Senn” (din 1995). În afară de activitatea didactică, el coordonează Cenaclul literar „Kontur”, al cărui membri au bune legături cu cei de la Atelierul „Vlad Ioviță”, condus de Dumitru Crudu. A semnat volumele de proză „Nou tratat de igienă” (novele, Editura „Günivas”, 2002, distins cu premiul de debut al Uniunii Scriitorilor din Moldova, 2002 și Premiul de debut Cartea de Top a Salonului Internațional de Carte, 2003), „Jurnalulor de medali” (roman, Editura „Prut International”, 2008) „Nu mă tentează” (povestiri, Editura „Cartier”, 2011), lucrarea didactică „Ion Druță. Opera epică și dramatică” (Editura „Arc”, 2010), precum și zeci de articole în presa periodică. Cu ocazia zilei de naștere, TIMPUL îi dorește multă-multă sănătate, inspirație și noi succese în activitatea didactică și cea de creație.

10

Fondatori: George Bacovia, Grigore Tabacaru (1925)

ateneu

Revistă de cultură
Nr. 6 (418)

• Editor: Consiliul Județean Bacău • Anul 41 (serie nouă) • Iunie 2004 • 10.000 lei • Abonamente: 5000 lei •

ateneu

din Basarabia

Leo BUTNARU

A evada din secolul trecut

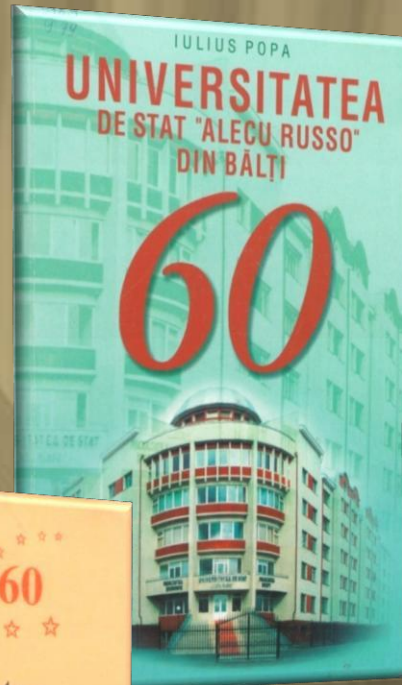
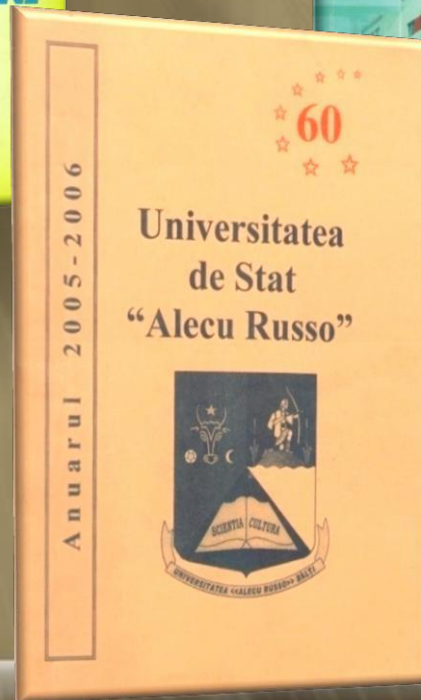
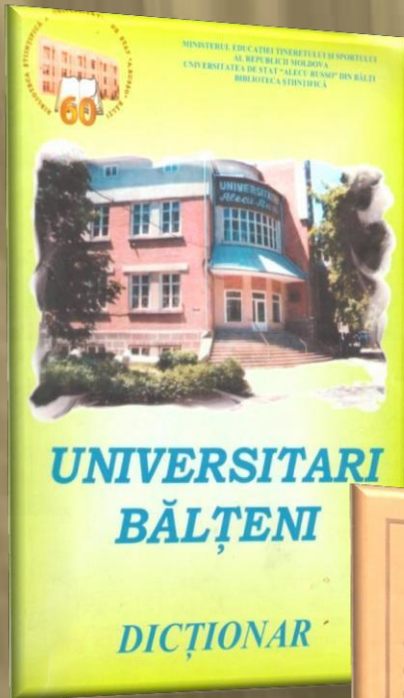
(admis...), și totdeauna au subevaluat sau au trecut sub tăcere lucrările care atestau un pronunțat caracter estic și o formulă modernă de expresie, dăruind primul mininos ideologicului aberant în detrimentul valorii. Rațiile se resimt, încăl din unghiul de evaluare al angajamentului consensat într-un cânt mai înalt grad al competenței ca distincte și particularizate profesională, față de mulți din cei care sunt considerați scriitori, la noi, în zona aproximativă și... ne-deplinătăți funcționale, critica păstrează o neutralitate constatată, iar uneori chiar la prefațarea sau postfațarea biocvântărilor mediocre adunăți de texte. În schimb, de cum se gândesc la scriitorii mai tineri sau la revista „Contralor”, respectiv „colg” cad într-o depresie delirantă, bombastic-acuzativă, deranjată de faptul că acestia îndrăznesc să spună adevărul despre unele fenomene caraghioase din viața literară. De regulă, nemulțumii de prestația mai junilor condamnă sunt cei de o slabă cultură profesională, de o înțelegere neliniștă. Sigur, un atare handicap nu poate să nu-i facă decât agresivi și intoleranți față de modificările de paradigmă ale literaturii contemporane. Nici nu se poate aștepta o altă reacție din partea celor care nu au muncit cu oardie în bibliotecă și astăzi se tem de dejucarea clasificărilor valorilor tradițional-realist-socialiste. (S) Ur li se adresa

national, paronomănes. E bine (ei rău), în aprecierea celor mai buni autori din Moldova de Est critica din dreptul lui nu dispune nici pe departe de suficiența dată asupra creației acestora și nici nu e prea pusă pe identificarea lor. Apoi, încă nu se decide a renunța la unele prejudecăți și clișee de-a gata minimalizatoare, plâsmuite cândva, însă nevălitate astăzi. Se mai găsește câte vreau nu prea împlinit scriitor bucoarețean care își zice, hai să-i găsesc (cu tot înadinsul) niște hașchele colegului meu din Chișinău, că presa se arată ei nu știu cum fără complexe (aproape... ireverențioasă, ce mai!) etc. și, pretentiosul plavazier constată, iată, iei, un neacțiom, dincolo un basarabizism, hipereventual de el neputând fi înțelegător precum, de exemplu, cei care i-au ajutat pe ardeleanul Nicolae Breban să depășească anumite stângăcii de expresie, ori neștiind că, uneori, Mircea Eliade i se adresa lui Constantin Noica să-i ajute la zăpădnarea frazelor praubolșoase? Deci căcrotășii, sclavul proconceptor, precum este, spre exemplu, colegul orădean Ion Simur, nu poate fi un generos, nu poate fi un scriitor și un intelectual adâncat, dacă află plăcerea în adomestării răuvoitoare adresate – la hura! – contrariilor prutonienști, chiar dacă unii din ei li sunt nei supiori ca talent și prestanță. Nu o singură dată, se poate constata că în mediul artistic adânc

francheta de a recunoaște că și între Prut și Nistru sunt scriitori nu numai valoroși, ci care nu seamănă decât cu... ei înșiși. Adică, autori originali de o clară distincție în contextul literaturii române. Pe de altă parte, regionalismul, provincialismul, localismul nu sunt numai decât doar basarabene, autohtonism (și chiar autohtonism) și suficiență județeană sau regională (omșari) și suficiență culturală Panromânească, unele destul de facilite de cămăntare locale nu prea vor să se raporteze la Prut și nu intră în atenția unor antologatori bucoarețeni (procum în cazul lui C. Abăluță) din cauza poscutor prețiva canoic și exagerate trare și... ne-arbitrate de voce de foarte arti adevărat recunoscuți ca autorități în domeniul. Astfel că, în mare, în viața noastră literară (de pretindente) e prea puțină distincție și inteligență, nu rămânând – după remarcă din Al. Paleologu – a căvanciorilor insipide, măruntilor stategii obscuritate și rivalităților porțile din absurd și măsurată vanitate.

Poate că tocmai și din așa-enumeratele motive triste, în Moldova de Est profesia de critic și-o asumă mai mult scriitor „pur”, rămânând în continuare poezii sau prozatori Vitale Ciobanu, Nicolae Leahu, Vasile Gâmet, Em. Galaciu, Paul, Arcadie Suceveanu, Mircea V. Ciobanu, Maria Săchetcă, Vasile Romanovic, Irina Nechă, Anzol Moraru... Pentru că un scriitor care vrea vocația curiozității, a nouă, a metaforicelor spirituale pe care le tipure contemporanitatea, modernitatea, dreptul a agriculturii artistic. Anume acest lucru este strict necesitate de a evada din clișee sau prejudecăți (–ge apoli), deosebit, precum literatura română în general, și componenta ei dintre Nistru și Prut sunt necesitate de a-și reinnoi permanent practicile și teoria, ca situație și

PERSONALIA

REFERINȚE ÎN DICȚIONARE

M

REFERINȚE: Beșleagă Vl., *Un mare bărbat al Neamului*, pref. la vol.: *Haiducul Tobultoc*, Ch., 1989; Negru N., *O imagine reală a economiei naționale*, „Lit. și arta”, 1997, 16 ian.; Chircă S., *Cuvânt despre profesorul universitar și omul de știință Dumitru Moldovan*, în cartea: Moldovan D., *Indice biobibliografic*, Ch., 1998; Șoimaru V., în *Calendar Național*, Ch., 2006.

E.Ț.

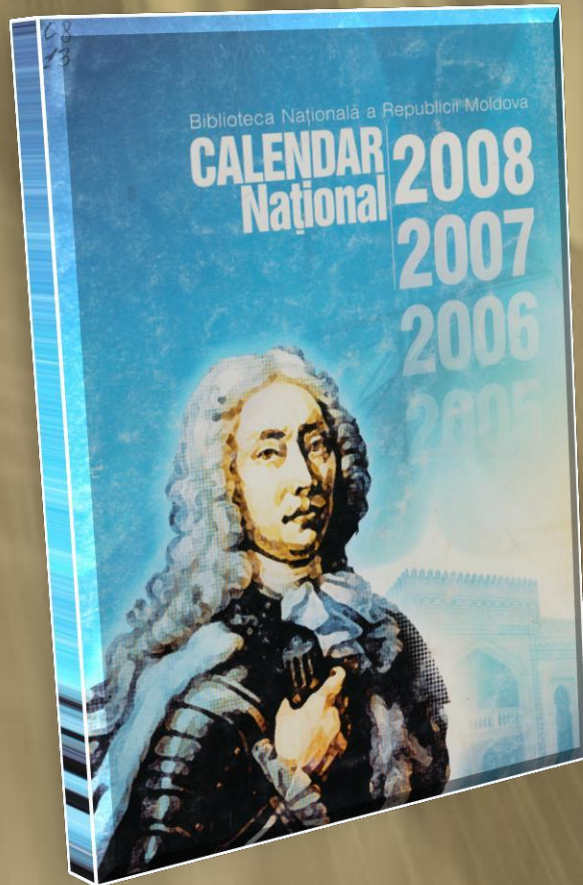
MORARU, Anatol (18.9.1958, Scumpia, Fălești). Prozator, eseist, conferențiar universitar. A absolvit Facultatea de Litere a Institutului Pedagogic „Alec Russo” din Bălți (1984). Studii de doctorat la Institutul de Limbă și Literatură al Academiei de Științe a Moldovei (1986-1989), unde susține teza de doctor în filologie având ca subiect corelația individual-social în poezia basarabească din anii '70-'80 ai sec. XX. Prezent în culegerile:

Probleme ale literaturii moldovenești (1990); *Literatura română post-belică: Integrări, valorificări, reconsiderări* (1998); *Orientări stilistice în literatura contemporană* (2003). Titular al Catedrei de literatura română și universală a aceleiași universități. Redactor asociat la revista „Semn”. Colaborări la revistele: „Basarabia”, „Limba Română”, „Revistă de lingvistică și știință literară”, „Contrafort”, „Literatura și arta”, „Lecturi filologice”. Debută cu volumul de nuvele: *Nou tratat de igienă* (2002, Premiul pentru debut al Uniunii Scriitorilor din Moldova; Premiul Fundației Culturale Române), urmat de romanul *Turnătorul de medalii* (2008).

Miza lui Anatol Moraru este (auto)ironia. Proza Craii de modă nouă împune prin titlul său o lectură intertextuală... (Iulian Ciocan)

OPERA: *Nou tratat de igienă*, Ch., 2002; *Turnătorul de medalii*, Ch., 2008; *Ion Druță: Opera epică și dramatică*, Ch., 2010.

REFERINȚE: Curtescu M., *Nou tratat de igienă stilistică*, „Contrafort”, 2002, sept.-oct.; Chivu M., *Un basarabeian târgoviștean*, „România literară”, 2002, nr. 50; Răileanu V., *Confidență în „Nou tratat de igienă”*, „Limba Română”, 2002, nr. 11-12; Chiper Gr., *Doamne! Ce mizerie și ce lume ne bună*, „Sud-Est cultural”, 2003, nr. 2; Ciocan Iu., *Anatol Moraru*, în vol.: Ciocan Iu., *Incursiuni în proza basarabească*, Ch., 2004; Șleahțișchi M., *Totul despre el...*, în vol.: Șleahțișchi M., *Cerc deschis...*, Iași, 2007; Pohilă Vl., *Moraru A.*, în *Calendar Național*, 2008,

Anatol Moraru
1958

Critic literar, prozator, publicist, lector universitar. Născut la 18 sept. 1958 în s. Scumpia, r-nul Fălești, familia ăranilor Dumitru Moraru și a Nadejdei (n. anu).

După absolvirea școlii medii de cultură generală satul natal (1975), dă admiterea la Facultatea de filologie a Institutului Pedagogic de Stat (actualmente Universitatea de Stat) Alecu Russo din Bălți, al cărei aliat devine în 1984. Studii de doctorat la Institutul de Limbă și Literatură al Academiei de Științe a Moldovei (1986-1989), unde susține teza de doctor în filologie având ca subiect corelația individual-social a poeziei basarabeane din '70-'80 ai sec. XX.

Mai târziu, beneficiază de stagii științifice de literatură română (Iași, 1994; Cluj-Napoca, 2000) și jurnalism (Budapesta, 2000; Louisville-Kentucky, SUA, 2003).

Din 1984 este titular al Catedrei Literatură română și universală de la Facultatea de Filologie a Universității de Stat Alecu Russo din Bălți, unde ține multe cursuri: *Istoria literaturii române (sec. XX)*, *Limba literaturii universale (romantism, realism, naturalism)*, *Sociologia literaturii, Literatura comparată*.

În calitate de lector universitar, dar și ca istoric, critic literar participă la mai multe foruri științifice sau manifestări literar-culturale: colocviul revisor *Basarabia "Starea prozei"* (Chișinău, 1995); conținu științific consacrat aniversării a 70-a de la nașterea acad. Silviu Berejan (Bălți, 1997); Conferința Națională *Limba română azi* (Iași, 1997); Colocviul internațional *Filologia secolului XXI* (Bălți, 2001, 2002); Congresul internațional *Identitatea culturală a autorilor românilor* (Timișoara, 2001); colocviul *Silviu Berejan - 75 de ani de la naștere* (Bălți, 2002); Colocviul internațional *Tradiție și inovație în abordarea poeziei* (Bălți, 2006).

Debutează în presa de specialitate în anii de doctorat, cu articole de analiză și critică literară. Ulterior impune prin numeroase lucrări pertinente în domeniul: analize, studii, eseuri, cronici de carte, recenzii

ale literaturii moldovenești (1990); în manualul-studiu *Literatura română postbelică: Integrări, valorificări, reconsiderări* (Chișinău, 1998); în vol. *Orientări stilistice în literatura contemporană* (2003); în vol. *Opera lui Ion Druță: Univers artistic, spiritual, filozofic* (2004) etc.

Se manifestă și ca un apreciat publicist, semnând peste 80 de articole în publicații periodice din Bălți, în *Flux, Țara, Opinia, Timpul* ș.a. de la Chișinău. Activează ca redactor-șef la ziarul independent *Accent provincial* din municipiul Bălți (2000-2004); redactor asociat la revista *Semn* (din 1995 până în prezent); redactor-șef fondator al revistei *Confluente bibliologice* (din 2005 până în prezent).

Debut editorial cu cartea de nuvele *Nou tratat de igienă* (2002), primită favorabil de critica literară și de publicul cititor: culegerea a beneficiat de numeroase recenzii, lansări, prezentări; fiind gratificată cu mai multe premii și alte mențiuni. „*Ironia debordantă, umorul inteligent, sadic chiar, situațiile absurde, grotesque sunt substanța plăcerii lecturii acestor povestiri*”, consideră Marius Chivu. În anii următori publică în presa literară de la Chișinău noi nuvele, povestiri și un fragment de roman, care confirmă nota lui Adrian Ciubotaru potrivit căreia „*Anatol Moraru este un novelist ce practică o proză postmodernă amalgamată cu o viziune realist-ironică asupra lumii*”. Are pregătire pentru tipar romanul *Pachet sentimental* (în curs de apariție, 2008).

Deține: Premiul Uniunii Scriitorilor din Moldova pentru debut în proză (2002); Premiul Fundației Culturale Române pentru debut (2002); Premiul *Cartea de top* - pentru debut la Salonul Internațional de carte din Chișinău (2003). Membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova (2004). Cetățean de Onoare al orașului Louisville, Kentucky, SUA (2003)

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

Moraru, Anatol. Nou tratat de igienă: Nuvele / Anatol Moraru. - Chișinău: Gunivas, 2002. - 84 p.

Rec.: Chivu, Marius. *Un basarabean târgoviștean // România literară* - 2002. - Nr. 50. - P. 3.

Rec.: Curtescu, Margareta. *Nou tratat de igienă stilistică / Margareta Curtescu // Contrafort*. - 2002. - Nr. 9-10. - P. 8.

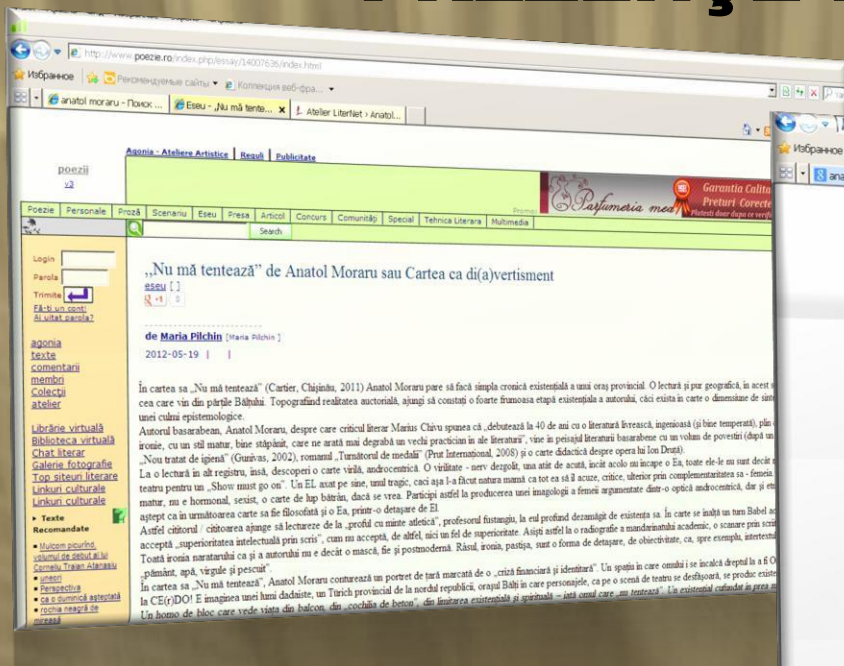
Rec.: Răileanu, Vitalie. *Confidență și confiență în "Nou tratat de igienă" // Limba Română*. - 2002. - Nr. 11-12. - P. 154-155.

Rec. Chiper, Grigore. *Doamne! Ce mizerie și ce lume nebună! // Sud-Est*. - 2003. - Nr. 2. - P. 50-52.

Moraru, Anatol. Apologiei necesare / Anatol Moraru // *Confluente bibliologice*. - 2005. - Nr. 1. - P. 5-7.

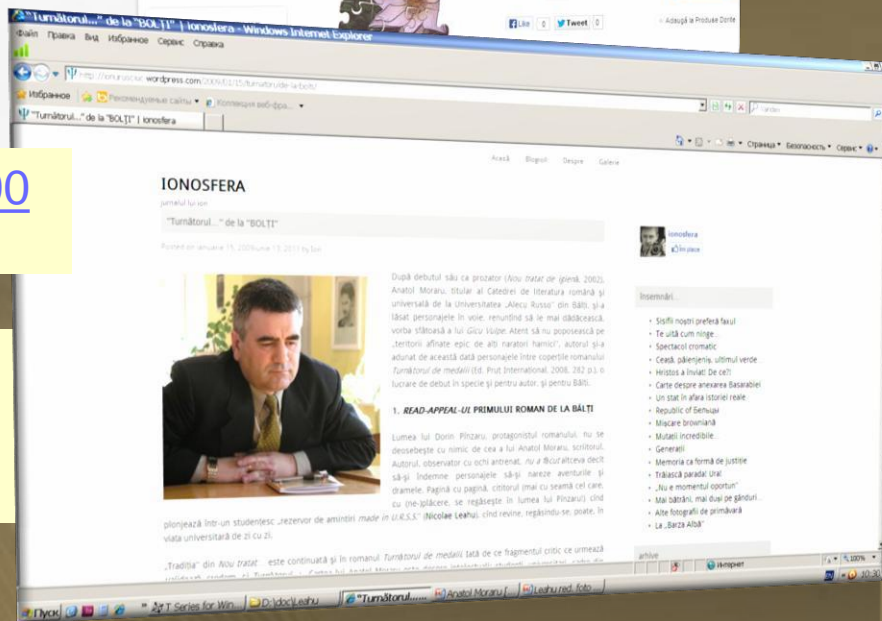
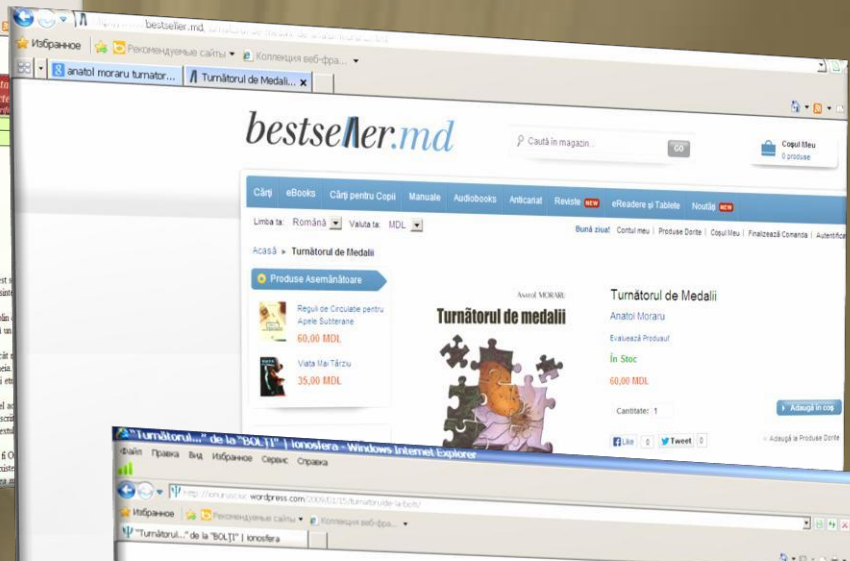
Moraru, Anatol. A treia odisee: Nuvelă / Anatol Moraru // *Semn*. - 2001. - Nr. 34. - P. 29-37.

PREZENȚE ÎN INTERNET

<http://www.poezie.ro/index.php/essay/14007636/index.html>

<http://www.bestseller.md/turnatorul-de-medalii-de-anatol-moraru.html>

<http://ionuruscuc.wordpress.com/2009/01/15/turnatorul-de-la-bolti/>

<https://www.timpul.md/articol/omul-saptamanii-anatol-moraru-critic-literar-i-prozator-37098.html>

<https://atelier.liternet.ro/articol/7740/Anatol-Moraru/Reportaj-din-Balti.html>

<https://www.cdpl.ro/anatol-moraru.html>

<https://nordnews.md/anatol-moraru-de-ce-nu-l-arestati-pe-lenin/>

RESURSE ELECTRONICE

- Colecția Bibliotecii Științifice USARB - <http://primo.libuniv.md/>
- <http://www.poezie.ro/index.php/essay/1400>
- [7636/index.html](http://www.poezie.ro/index.php/essay/1400)
- <http://www.bestseller.md/turnatorul-de-medalii-de-anatol-moraru.html>
- <http://ionurusciuc.wordpress.com/2009/01/15/turnatorul-de-la-bolti>
- <https://www.timpul.md/articol/omul-saptamanii-anatol-moraru-critic-literar-i-prozator-37098.html>
- <https://atelier.liternet.ro/articol/7740/Anatol-Moraru/Reportaj-din-Balti.html>
- <https://atelier.liternet.ro/articol/7740/Anatol-Moraru/Reportaj-din-Balti.htm>
- <https://www.cdpl.ro/anatol-moraru.htm>
- <http://www.elefant.ro/carti/carte/fictiune/literatura-romana/confidenta-unui-loser-213468.html>
- <http://balti.mae.ro/local-news/833>

Bibliografie:

- *Curriculum vitae Anatol Moraru* [on-line]. [citat la 22.08.2013].
Disponibil: <http://www.usarb.md/ru/facultati/filologie/>
- Şleahtiţchi, Maria. *Totul despre el...* In: *Cerc deschs. Literatura română din Basarabia în postcomunism*. Iaşi : Timpul, 2007, p.143
- *Turnătorul de Medalii. Anatol Moraru* [on-line]. [citat la 23.08.2013] .
Disponibil: <http://www.bestseller.md/turnatorul-de-medalii-de-anatol-moraru.html>

Realizat:
Adela Cucu,
Natalia Luchianciuc,
Valentina Topalo, Biblioteca Științifică USARB

2018